

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

**METODIKA PRO TVORBU
BAKALÁŘSKÝCH PRACÍ VŠERS**

(platná od 1. 9. 2023)

Tyto pokyny se také přiměřeně vztahují k vypracování seminárních prací v průběhu studia a k vypracování závěrečných prací v rámci Centra celoživotního vzdělávání.

Vzor citace:

DUŠEK, J. *Metodika pro tvorbu bakalářských prací VŠERS*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2023. 68 s.

Ediční rada VŠERS: Ing. Jiří ALINA, Ph.D.; doc. PaedDr. Silvia BARNOVÁ, Ph.D., MBA; doc. JUDr. PhDr. Jiří BÍLÝ, CSc.; prof. Berislav BOLFEK, Ph.D.; doc. Ing. Jozefína DROTÁROVÁ, Ph.D., MBA; doc. Ing. Jiří DUŠEK, Ph.D. (předseda); RNDr. Růžena FEREBAUEROVÁ; PhDr. Jan GREGOR, Ph.D.; doc. Ing. Marie HESKOVÁ, CSc.; doc. MUDr. Lenka HODAČOVÁ, Ph.D.; PhDr. Štěpán KAVAN, Ph.D.; Mgr. Bc. Josef KŘÍHA, Ph.D.; doc. Ing. Petra PÁRTLOVÁ, Ph.D.; doc. PhDr. Miroslav SAPÍK, Ph.D.; doc. Ing. Ladislav SKOŘEPA, Ph.D.; doc. Ing. Jaroslav SLEPECKÝ, Ph.D., MBA; doc. Ing. Jarmila STRAKOVÁ, Ph.D.; doc. JUDr. Roman SVATOŠ, Ph.D.; prof. PhDr. Miroslava SZARKOVÁ, CSc.

© Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú.
České Budějovice

Název:	Metodika pro tvorbu bakalářských prací VŠERS
Autor:	Dušek Jiří
Vydavatel:	Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú. Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice, ČR

OBSAH

ÚVOD	6
1 POSTUP PŘI ZADÁVÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	6
1.1 Harmonogram tvorby bakalářské práce	6
1.2 Volba tématu a vedoucího práce	8
1.2.1 Téma práce	8
1.2.2 Nejčastější chyby při volbě tématu práce.....	8
1.2.3 Název bakalářské práce	9
1.3 Projekt a zadání bakalářské práce.....	9
1.3.1 Obsah projektu a zadání bakalářské práce	9
1.3.2 Postup při projektování bakalářské práce.....	10
1.3.2.1 Smysl a cíl a projektu	10
1.3.2.2 Teoreticko-metodická analýza základního problému, který bude v bakalářské práci řešen	11
1.3.2.3 Vztah tématu ke studovanému programu a základní literatura	11
1.3.2.4 Formulace problémů	11
1.3.2.5 Vymezení cílů práce.....	11
1.3.2.6 Definice základních pojmů.....	12
1.3.2.7 Volba metod	12
1.3.2.8 Časový harmonogram zpracování.....	14
1.3.2.9 Seznam základní literatury	14
1.3.3 Checklist projektu a zadání bakalářské práce.....	14
1.4 Zpracování tématu bakalářské práce	16
2 ZPRACOVÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	17
2.1 Doporučená studijní literatura – metodiky pro zpracování BP	17
2.2 Doporučené etapy vypracování bakalářské práce	17
2.3 Rozsah bakalářské práce.....	17
2.4 Forma zpracování bakalářské práce.....	18
2.5 Odevzdání bakalářské práce.....	19
2.6 Elektronická podoba bakalářské práce	20
3 FORMÁLNÍ ÚPRAVA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	22
3.1 Úprava textu	22
3.1.1 Psaní textu	22
3.1.2 Hlavní typografické zásady	22
3.2 Úprava práce.....	24

3.2.1	Přední strana desek	24
3.2.2	Hřbet bakalářské práce	24
3.2.3	Vazba bakalářské práce	24
3.2.4	Titulní strana práce	24
3.2.5	Prohlášení o samostatném zpracování práce	24
3.2.6	Poděkování	24
3.2.7	Abstrakt	25
3.2.7.1	Bibliografický záznam vaší práce	25
3.2.7.2	Klíčová slova	25
3.2.8	Obsah	25
3.2.9	Seznam použitých zdrojů	25
3.2.10	Seznam zkratk	26
3.2.11	Seznam příloh	26
3.2.12	Přílohy	26
3.3	Odkazy na informační zdroje v textu práce	26
4	BIBLIOGRAFICKÉ ODKAZY A CITACE DOKUMENTŮ DLE ČSN ISO 690 (01 0197) PLATNÉ OD 1. DUBNA 2011	28
4.1	Základní pravidla pro vytváření bibliografických citací	28
4.2	Struktura bibliografické citace	29
4.3	Pravidla a prvky bibliografické citace	31
4.3.1	Tvůrce	31
4.3.2	Název	33
4.3.2.1	Názvy periodik	34
4.3.3	Typ nosiče	34
4.3.4	Vydání	34
4.3.5	Nakladatelské údaje	34
4.3.5.1	Místo vydání	34
4.3.5.2	Nakladatel (vydavatel)	35
4.3.5.3	Datum publikování	35
4.3.6	Číslování a stránkování	36
4.3.7	Názvy edic a číslování svazků	36
4.3.8	Identifikátory	36
4.3.9	Lokace citovaného informačního zdroje	36
4.3.10	Další všeobecné informace (poznámky)	37
4.3.11	Specifické údaje pro různé informační zdroje	37
4.3.11.1	Elektronické informační zdroje	37
4.3.11.2	Filmy, videa a televizní vysílání	38
4.3.11.3	Grafická díla	38
4.3.11.4	Hudba	39
4.3.11.5	Patenty a normy	39
4.3.11.6	Další	39
4.4	Bibliografické záznamy dalších typů dokumentů (nezahrnutých do ČSN ISO 690)	40
5	PRAKTICKÉ PŘÍKLADY DLE ČSN ISO 690 (01 0197)	42

5.1	Tištěné dokumenty	42
5.2	Elektronické dokumenty	44
6	ETIKA PSANÍ ODBORNÝCH TEXTŮ A PLAGIÁTORSTVÍ	48
7	PREZENTACE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE PŘI ZÁVĚREČNÉ OBHAJOBĚ	50
8	PŘÍLOHY	51
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	70

*Vážení studenti a studentky VŠERS,
pokud budete mít jakýkoliv dotaz či připomínku k Metodice pro tvorbu bakalářských prací,
prosím kontaktujte mě na dusek@vsers.cz. Děkuji.*

doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.

ÚVOD

Vypracováním bakalářské práce má student prokázat schopnost samostatně využívat teoretické a metodologické poznatky získané během studia a aplikovat je při řešení konkrétního úkolu v daném oboru.

Bakalářskou práci je možno pojmut jako teoretickou nebo výzkumnou, některé mohou svojí povahou přesahovat uvedené hranice. Bakalářská práce by měla být profesně zaměřena a řešit konkrétní problémy praxe.

- V teoretické práci student prokazuje, že prostudoval dostupnou tuzemskou i zahraniční literaturu **k danému tématu**, je schopen problematiku analyzovat, jasně vyložit a obohatit o další teoretické závěry.
- Ve výzkumné práci shromáždí student, vedle poznatků získaných studiem literatury, také empirické údaje dosažené vlastním výzkumem, které správně utřídí, analyzuje, syntetizuje a **interpretuje**.

Pro úspěšné vypracování bakalářské práce je nezbytná úzká spolupráce s vedoucím bakalářské práce. Spolupráce začíná již při prvních úvahách studenta o výběru tématu práce, pokračuje při přípravě projektu a zadání a vrcholí při vlastní tvorbě bakalářské práce.

1 POSTUP PŘI ZADÁVÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

1.1 Harmonogram tvorby bakalářské práce

V této metodice je uveden orientační harmonogram postupu tvorby bakalářské práce. Každoroční upřesnění s uvedením přesných termínů a dat obsahuje harmonogram školy pro příslušný akademický rok, který je na webových stránkách školy a na infodisku.

Vyhlášení tematických okruhů pro bakalářské práce na webu školy dle studijních programů. (odpovídají vedoucí garantujících kateder)	zpravidla do konce září v 2. ročníku studia
Výběr tématu a vedoucího bakalářské práce. (odpovídají studenti)	do konce prosince v 2. ročníku studia
Zpracování a odevzdání vyplněného a vedoucím práce podepsaného projektu bakalářské práce a zadání bakalářské práce výhradně studijnímu oddělení v místě studia ve 3 paré , případně i odevzdání evidenčního listu a dokladu o VŠ vzdělání, pokud se jedná o vedoucího práce působícího mimo školu. Projekt doporučujeme vytisknout oboustranně , zadání BP musí být jednostranně na samostatném listě A4 kvůli pozdějšímu vřetí do BP a vložení skenu (nesešít ani jinak nespojovat projekt a zadání). (odpovídají studenti)	zpravidla do konce dubna v 2. ročníku studia <i>(pokud student projekt a zadání neodevzdá, není možný zápis do dalšího ročníku!)</i>
Předání 1 paré schváleného projektu a zadání bakalářské práce zpět studentům na studijním oddělení. Student si projekt a zadání vyžádá na studijním oddělení ve stanoveném termínu! (odpovídá studijní oddělení a studenti)	dle domluvy se studijním oddělením

Odevzdání bakalářské práce studijnímu oddělení a vedoucímu práce (<i>odpovídají studenti</i>) Studijnímu oddělení se odevzdávají: ➤ 1 výtisk bakalářské práce svázané v pevných deskách s všitým originálem zadání bakalářské práce, ➤ bakalářská práce v elektronické verzi přes IS Moggis (nově od AR 2023/2024) a zároveň e-mailem na vedoucího BP. Elektronická verze musí být shodná s tištěnou verzí BP a nesmí být dodatečně měněna. Výtisk BP bude studentovi vrácen po obhajobě BP. (<i>odpovídají studenti</i>) Student dále odevzdá 1 výtisk bakalářské práce (s všitou kopií zadání BP) vedoucímu BP, pokud ho vyžaduje. Podoba vazby (pevná vazba či kroužková vazba) je dle domluvy mezi posluchačem a vedoucím práce. Tento výtisk se následně posluchači nevrací. Celkem student odevzdává minimálně 1 výtisk bakalářské práce, v případě požadavku vedoucího bakalářské práce odevzdává 2 výtisky bakalářské práce.	zpravidla do začátku dubna v 3. ročníku studia (pro červnový termín SZZ) nebo zpravidla do konce června v 3. ročníku studia (pro zářijový termín SZZ), tyto termíny je nezbytné dodržet, aby byl student připuštěn k vykonání SZZ
Zpracování a odevzdání posudků bakalářských prací. Odevzdává se 1 výtisk posudku vedoucího práce a 1 výtisk posudku oponenta, případně i odevzdání evidenčního listu oponenta a dokladu o VŠ vzdělání, pokud se jedná o oponenta působícího mimo školu. Pokud práce nesplňuje základní formální náležitosti dle metodiky BP, posudky se nezpracovávají! (<i>odpovídá vedoucí a oponent</i>)	zpravidla do konce května (pro červnový termín SZZ) zpravidla do konce srpna (pro zářijový termín SZZ)
Seznámení se s posudky na studijním oddělení (<i>odpovídá studijní oddělení a studenti</i>)	zpravidla od začátku června (pro červnový termín SZZ) zpravidla od začátku září (pro zářijový termín SZZ)
Poznámky: ➤ Akademický pracovník může být vedoucím maximálně 15 bakalářských prací. Do tohoto počtu se započítávají bakalářské práce zapsané v daném akademickém roce – blíže viz opatření rektora k Vedení kvalifikačních prací na VŠERS. ➤ Přesné termíny jsou uvedeny v pokynech rektora na každý akademický rok. Pokud dojde k překročení stanovených termínů, je nutné podat žádost o prodloužení termínu a uhradit s tím spojený poplatek dle Opatření rektora. ➤ V případě odůvodněné nutnosti změny již schváleného tématu bakalářské práce, vedoucího práce atd. je student povinen vypracovat nový projekt a zadání BP a předložit jej ke schválení. ➤ Pokud je na základě posudku shledána bakalářská práce jako nevyhovující, postupuje se dále podle studijního řádu. ➤ Oponent je ustanoven garantem programu na návrh vedoucího BP. Student oponenta nezajišťuje! ➤ Pokud je vedoucí práce odborník působící mimo školu, musí být bakalářská práce oponována interním akademickým pracovníkem školy.	

Garanty schvalovaných témat a bakalářských prací u jednotlivých programů jsou příslušné katedry:

- program **Bezpečnostně právní činnost** – garant Katedra právní oborů a bezpečnostních studií.

1.2 Volba tématu a vedoucího práce

1.2.1 Téma práce

Téma je východiskem pro první hlubší úvahy nad zpracováním bakalářské práce. Každoročně může student vybírat z obměňovaných tematických okruhů, které jsou vypsané na webu školy jednotlivými katedrami diferencovaně dle studijních programů (BPČ). **Téma bakalářské práce musí korespondovat se zaměřením studia.** V případě zájmu a po dohodě s vedoucím příslušné garantující katedry (dle studijního programu) má student možnost zvolit jako vedoucího práce i vysokoškolsky vzdělaného odborníka působícího mimo školu. V tomto případě současně s odevzdáním vyplněného a vedoucím práce podepsaného projektu a zadání bakalářské práce studijnímu oddělení musí student odevzdat na studijní oddělení i evidenční list s dokladem o vysokoškolském vzdělání magisterského stupně (viz příloha č. XII), který poslouží jako podklad pro uzavření smlouvy na vedení bakalářské práce mezi školou a odborníkem.

Témata bakalářských prací vycházejí z odborného zaměření jednotlivých vyučujících v rámci daného oboru, dále reflektují výzkumnou činnost každého pracovitě. Bakalářská práce může například rozpracovávat dílčí problematiku grantu řešeného katedrou/školou.

Po dohodě s garanty daného programu, ve spolupráci se zvoleným vedoucím práce, má student právo navrhnout **vlastní téma bakalářské práce** vycházející z jeho odborné profilace, praktických zkušeností, navazující na předchozí teoretické nebo praktické práce studenta. Zvolené téma musí být v souladu se studijním programem studenta, respektive studijní specializací, odpovídat profilu absolventa školy a musí být **před zpracováním projektu a zadání BP odsouhlaseno vedením školy (návrhy se zasílají na dusek@vsers.cz).**

Zajímavá témata nebo náměty na témata lze hledat v odborné literatuře. Autoři obvykle v diskusní části svých výzkumů polemizují se svými závěry a poukazují přímo nebo nepřímo na další oblasti a související témata, která by bylo vhodné probádat. Rovnocenným inspiračním zdrojem je také reálný život, ve kterém si dobrý pozorovatel povšimne řady zajímavých jevů, které by chtěl ve své práci popsat nebo i vysvětlit. Zvolit téma práce se zdá být prosté, ale velmi často je tomu naopak.

Pro **kombinované studenty** je možné doporučit volbu tématu z oblasti jejich pracovních aktivit, resp. z firmy, ve které jsou zaměstnáni. Odpadá problém s vyhledáváním konkrétního subjektu, kde student realizuje svoji výzkumnou část bakalářské práce. Téma však musí být v souladu se studijním programem studenta, musí odpovídat profilu absolventa školy.

Téma bakalářské práce je platné až po úplném schválení projektu a zadání bakalářské práce! Pokud se student opozdí s odevzdáním projektu a zadání, postupuje se dle Opatření rektora pro příslušný akademický rok.

1.2.2 Nejčastější chyby při volbě tématu práce

Student si zvolí téma, které výrazně zasahuje do jiného vědního oboru, než který studuje nebo volí téma, které je na jedné straně společensky zajímavé, na druhé straně však příliš rozšířené a jeho projekt neskýtá záruku nových závěrů nebo pohledů na danou problematiku. Velmi častou chybou je **formulace příliš širokého tématu práce**. Studenti mají strach z naplnění předepsaného rozsahu práce (počtu stran) a proto volí obšírné téma. Opakem může být i příliš úzce zaměřený projekt. Z tohoto pohledu je nezbytná konzultace tématu s potenciálním vedoucím práce, který odborně zváží vhodnost tématu BP.

1.2.3 Název bakalářské práce

Upřesňování tématu probíhá na základě studia literatury a v průběhu konzultací s vedoucím práce. Název práce vychází ze zvoleného tematického okruhu. Volba tématu práce je základem projektu a zadání bakalářské práce.

Velmi častou chybou při volbě názvu bakalářské práce je skutečnost, že se v celé řadě případů jedná o velmi obecně formulovaná témata prací (např. Lidské zdroje podniku jako faktor konkurenceschopnosti; Marketingové řízení značky; Pojišťovnictví v ČR apod.). Aplikace na konkrétní příklad, který je součástí práce, se neodráží v jejím názvu, což je zcela vážný nedostatek. Při překladu názvu BP pozor na častou chybu – v angličtině se v názvu BP píšší na začátku slov vždy velká písmena (kromě členů, spojek a předložek).

Závěrem této činnosti vypracuje student projekt a zadání bakalářské práce.

1.3 Projekt a zadání bakalářské práce

1.3.1 Obsah projektu a zadání bakalářské práce

Formulář projektu a zadání bakalářské práce je uveden příloze č. I a obsahuje:

- **název** bakalářské práce v českém a anglickém jazyce,
- **cíl** bakalářské práce,
- teoreticko-metodickou **analýzu základního problému**, který bude v bakalářské práci řešen,
- **strukturu** (obsah) bakalářské práce,
- **seznam základní literatury** – minimálně 5 literárních zdrojů (neuvádět internetové zdroje, zákony či jiné legislativní předpisy, ve vlastní bakalářské práci z internetu i legislativních předpisů samozřejmě čerpat lze), zdroj musí být citován dle citační normy uvedené v metodice BP (vlastní BP musí následně obsahovat minimálně 15 knižních titulů!),
- **časový harmonogram** zpracování.

Vypracovaný projekt podepíše vedoucí práce, který tak dává svůj souhlas s vedením práce. Následně pak vedoucí příslušné garantující katedry potvrdí zadání svým podpisem. Projekty nesmí podepisovat jiná než garantující katedra, projekt a zadání BP je součástí dokumentace příslušné katedry.

Zadání bakalářské práce je platné až po podpisu prorektorem pro studium a po schválení rektorem školy. **Projekt doporučujeme vytisknout oboustranně, zadání BP musí být jednostranně na samostatném listě A4 kvůli pozdějšímu vštíti a vložení skenu do BP (nesešivat ani jinak nespojovat projekt a zadání).** Při odevzdání projektu a zadání nesmí být dokument pomačkán, znečištěn či znehodnocen vpisováním poznámek rukou apod., jinak projekt ani zadání nebude přijat studijním oddělením a schválen. Projekt a zadání musí být též kompletní po obsahové stránce a musí splňovat všechny formální náležitosti (např. počet zdrojů, zdroje dle citační normy, počet stran – projekt 2 strany a zadání 1 strana atd.), jinak není možné schválení kompetentními osobami zapojenými do schvalovacího procesu. Téma bakalářské práce je platné až po úplném schválení **PROJEKTU A ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE**, pokud jsou shledány nedostatky, je student povinen projekt a zadání přepracovat.

1.3.2 Postup při projektování bakalářské práce

První a klíčovou činností, která předchází tvorbě vlastní bakalářské práce, je projektování, jež můžeme přirovnat k verbalizaci myšlenek autora, opírající se o jeho odborné znalosti, zkušenosti a dovednosti. **Projekt** je konkrétní zevrubný plán jednotlivých úvah, kroků a činností, které musí student provést, aby naplnil své představy a cíle, které si vytyčil. Vypracování dobrého projektu svědčí o profesním zájmu studenta věnovat se zvolenému tématu s plným nasazením a do jisté míry je i zárukou kvalitní práce. Je nezbytné a velmi nutné **v průběhu projektování**, stejně jako v celém průběhu tvorby bakalářské práce, **pravidelně konzultovat s vedoucím bakalářské práce** a zúčastňovat se bakalářského semináře. Jazykem závěrečné práce je jazyk, v němž je studijní program akreditován, což na VŠERS je **čeština**. V programu uskutečňovaném v českém jazyce je možné předložit bakalářskou práci i ve slovenském jazyce.

Zápočet za bakalářský seminář provede akademický pracovník pověřený vedením bakalářského semináře.

Zápočet za bakalářskou práci v zimním semestru udělí vedoucí BP za zpracovanou dílčí část bakalářské práce po domluvě se studentem. **Zápočet za bakalářskou práci** v letním semestru udělí zpravidla **vedoucí bakalářské práce po jejím fyzickém odevzdání**. Při odevzdání bakalářské práce je ze strany **studijního oddělení provedena kontrola splnění základních formálních náležitostí (rozsah práce, počet literárních zdrojů, cíl a metodika BP, eventuálně zásadní rozpory proti metodice BP – např. plagiátorství, chybějící citační aparát atd.)**, v případě nesplnění kteréhokoli z uvedených kritérií udělí **studijní oddělení hodnocení NEZAPOČTENO** bez ohledu na stanovisko vedoucího bakalářské práce. Posudky na bakalářskou práci se v tomto případě již nezpracovávají a student si předmět Bakalářská práce 2 zapíše znovu v dalším akademickém roce, bakalářskou práci je nutné přepracovat a nedostatky odstranit.

Pokud není odevzdána bakalářská práce (nebo nesplňuje základní formální náležitosti), nemůže být student připuštěn ke státním závěrečným zkouškám, případné výjimky schvaluje rektor na návrh prorektora pro studium a vnitřní záležitosti pouze v případě mimořádně závažných životních okolností. Dojde-li k **překročení stanovených termínů pro získání zápočtu či odevzdání BP**, je nutné podat žádost o prodloužení termínu zápočtu/odevzdání BP a uhradit s tím spojený poplatek dle Opatření rektora.

Zápočet	Odpovědná osoba	Povinnosti zápočtu
Bakalářský seminář	garant bakalářského semináře	prezentace a předložení projektu BP + dosud zpracované části bakalářské práce, znalost Metodiky pro tvorbu bakalářských prací VŠERS
Bakalářská práce I	vedoucí BP	zpracování teoretické části BP
Bakalářská práce II	vedoucí BP/studijní oddělení	odevzdání BP (tištěné i elektronické verze)

1.3.2.1 Smysl a cíl a projektu

Projekt obsahuje analýzu základního problému (předmět zkoumání), který bude v práci řešen, vymezení cílů práce, strukturu práce, seznam základní literatury a časový harmonogram zpracování.

Projekt BP by měl student zpracovat až po **základní rešerši aktuální odborné literatury**, kterou si k danému tématu student provede. Aktivita s vyhledáním a získáním aktuální odborné literatury či jiných zdrojů je na straně studenta, nikoliv vedoucího bakalářské práce.

Projekt BP je dokladem toho, jak student umí přemýšlet o daném tématu, jak ho umí transponovat do výzkumných problémů, hypotéz a jak vhodně a adekvátně volí metody a techniky pro sběr dat, jaké postupy chce využít pro jejich zpracování a interpretaci a jaká by mohla být struktura celé práce.

1.3.2.2 Teoreticko-metodická analýza základního problému, který bude v bakalářské práci řešen

Po vhodně zvoleném tématu BP následuje druhá etapa. Jde o relativně rozsáhlou a klíčovou část projektu, která by měla přinést odpovědi na následující otázky:

- **Proč** (čím) je téma BP aktuální a pro studovaný program důležité (obohacující)?
- **Jak** je dané téma zastoupeno v odborné literatuře (české i cizojazyčné)?
- **Jaké** problémy bude vlastní práce popisovat a objasňovat?
- **Je** forma výstupů v souladu s hlavním a vedlejším cílem BP?

1.3.2.3 Vztah tématu ke studovanému programu a základní literatura

Výsledkem následující úvahy je způsob začlenění zvoleného tématu do struktury vědního oboru a do obsahu studijního programu. Smyslem této části je poukázat na základní literaturu (myšlenky různých autorů), kterou autor již k danému tématu prostudoval a na kterou bude ve své práci navazovat. Seznam použité literatury bude dále rozšiřován v průběhu zpracování bakalářské práce.

1.3.2.4 Formulace problémů

Problémy v obecné rovině můžeme definovat jako rozdílnost výchozího a požadovaného stavu. To umožňuje charakterizovat výchozí situaci a stav, ke kterému by měla práce dospět. Návrh této cesty, jak se lze z jednoho výchozího bodu dostat k cíli, je předmětem další části projektu, resp. BP, pojednávajícího o použitých metodách. Promyšlená formulace řešeného problému BP a následně stanovených cílů je zárukou dalšího systémového řešení BP.

1.3.2.5 Vymezení cílů práce

Cíle bakalářské práce vyjadřují, co bude výsledkem a smyslem jeho badatelského úsilí. Stanovení cílů má přímou návaznost na samotný název práce a formulaci problémů. Cíle mohou být stanoveny v hierarchické formě, a to cíl hlavní a vedlejší cíle. Autoři kvantitativně orientovaného projektu budou mít tuto práci jednodušší, protože jejich cílem bude s největší pravděpodobností odpovědět na výzkumné otázky. Bakalářské práce si mohou klást cíle metodické, výzkumné, praxeologické a teoretické. Např.: „Na základě výsledků výzkumné části navrhnout modelový program odborné přípravy pracovníků veřejné správy“. BP má prokázat použití teoretických poznatků získaných studiem v praxi, proto je žádoucí při stanovení cílů zároveň usilovat o využití BP v konkrétní praxi.

V této souvislosti je nutné upozornit na cíle, které jsou v některých případech neadekvátní a pro zpracování bakalářské práce nedostačující. Smyslem bakalářských prací není poukazovat a popisovat samozřejmosti, ale objasňovat vztahy mezi jevy, vysvětlovat je na základě různých teorií, systematizovat je a komentovat na základě svých zkušeností a znalostí. Není-li projekt formulován jako výzkumný, pak autor může usilovat například o vytvoření typologie, metodické příručky apod. Práce nesmí být pouhopouhou literární rešerší bez invence autora. Tato skutečnost vyplývá z poslání bakalářského studia jako takového. Jde o studium výrazně profesně orientované.

1.3.2.6 Definice základních pojmů

Mezi důležitou část bakalářské práce patří teoretická část věnující se definici pojmů, které budou v práci užívány. V projektu bakalářské práce není velký prostor pro tuto problematiku, ale neměla by být v žádném případě pominuta obzvláště tehdy, jedná-li se o pojmy, které jsou pro daný obor nové nebo neobvyklé.

1.3.2.7 Volba metod

V následující části projektu, resp. BP, by měl student prokázat orientaci v základních výzkumných metodách daného oboru a schopnost adekvátní volby metod vzhledem k charakteru sledovaných jevů a volbě cílů. Autorovi by mělo být již ve fázi projektování zřejmé, jaké základní metody (techniky) použije v návaznosti na stanovené cíle a řešené problémy v BP, aby měl dostatečný prostor pro jejich vlastní studium. Přehled o jednotlivých metodách a jejich používání získá student následně návštěvou předmětu Bakalářský seminář, eventuálně Marketingový výzkum. Typy metod použitých v BP se budou také odlišovat podle charakteru sledovaného jevu a formulace výzkumného problému. Mezi základní metody patří metoda analýzy a syntézy. V rámci analytických metod je možné využít situační analýzu, SWOT analýzu, kauzální analýzu, segmentační analýzu. Pro porovnávání jevů pak využíváme různé formy komparací.

Metody vědeckého výzkumu musí respektovat základní pravidla směru zkoumání:

1. Musí odpovídat zkoumanému předmětu, respektovat vzájemnou provázanost mezi metodou a vědeckým systémem a dále fakt, že předmět vědy a její obsah jsou určující pro volbu metody.
2. Metoda výzkumu musí být objektivní. Tato objektivita spočívá v tom, že zachycuje variabilitu a vzájemnou provázanost mezi jevem a podstatou daného problému, respektuje základní axiom, že podstata se jeví a jev je podstatný.
3. Respektuje jednotu teoretického a empirického přístupu, tzn., že poznatky empirické povahy spojuje s globálním pojmovým systémem a soustavou základních věd. Mezi základní výzkumné metody a techniky patří například:
 - metoda pozorování,
 - dotazníková technika,
 - škálování,
 - interview,
 - projektivní metoda,
 - rozbor dokumentů či experiment.

Pro každou výzkumnou metodu si musíme konstruovat adekvátní výzkumný nástroj, který je použitelný buď v prezentované formě, nebo můžeme vytvořit nástroj vlastní modifikací předlohy nebo zcela nový. V případě kvantitativního výzkumu upozorňujeme na nutnost nejprve sestavit plán výzkumu. **Kvantitativní přístup** zpravidla odpovídá na otázky CO, KDY, KDE. Klade důraz na využívání statistických metod, spolehlivost, opakovatelnost, použití pravděpodobnostních vzorků. Vychází z hypotéz, které jsou následně testovány. Zároveň umožňuje velmi přesně výzkum dopředu naplánovat a strukturovat. **Kvalitativní přístup** jde do hloubky, odpovídá na otázky PROČ a JAK. Využívá různé formy získávání dat (např. řízených rozhovorů, textů, obrázků, videozáznamů). Často využívá formy případových studií. Zkoumaný vzorek je zpravidla malý. Nevychází z hypotéz, postup nelze dopředu zcela jednoznačně naplánovat a může se v průběhu měnit. Hodnotitel data kriticky analyzuje a interpretuje (zpravidla subjektivně).

Více informací o problematice volby výzkumných metod viz PÁNA, L., SOMR, M. *Metodologie a metody výzkumu*. České Budějovice: VŠERS, 2007. 164 s. ISBN 978-80-86708-52-2. Ke zpracování výzkumu lze dále doporučit publikace:

- FORET, M. *Marketingový průzkum*. Brno: BizBooks, 2012. 120 s. ISBN 978-80-265-0038-4.
- KOZEL, R., et al. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. Praha: Grada, 2011. 304 s. ISBN 978-80-247-3527-6.
- MURDZA, K. *Sociologický výzkum*. České Budějovice: VŠERS, 2010. 114 s. ISBN 978-80-8670-891-1.

Mezi nejrozšířenější chyby, kterých se studenti ve svých projektech či bakalářských pracích dopouštějí, je výrazná preference dotazníků (rádoby univerzálního nástroje) na úkor jiných metod. K tomuto faktu může vést například několik nepodložených očekávání:

- Sestavit (vytvořit) dotazník je jednoduché.
- Sběr dat je rychlý. Během krátké doby sesbírám velké množství dat u velkého vzorku respondentů.
- Interpretace dat je prostá, popíšu jen kolik respondentů a jak odpovědělo na danou otázku.

Vytvořit optimální výzkum a dotazník je však práce nesmírně časově náročná. Je potřebné si uvědomit, že pro kvalitní dotazníkové šetření je potřebné absolvovat důkladnou teoretickou přípravu v oblasti přípravy dotazníků, výběru vzorku respondentů a zpracování získaných dat. Při přípravě projektu výzkumu je nutné počítat s dostatečným časem pro přípravu kvalitního dotazníku, časem pro vlastní získání použitelných dat od dostatečného vzorku respondentů a také pro jejich kvalitní vyhodnocení a zpracování. V neposlední řadě, nelze přeceňovat a zpravidla zevšeobecňovat výsledky výzkumu, proto doporučujeme po konzultaci s vedoucím BP tuto část pečlivě prodiskutovat.

V případě, že student využije při realizaci dotazníkového šetření nějaký online nástroj (např. [Survio.com](https://www.surveymonkey.com)), je povinen v bakalářské práci uvést přesný odkaz na online dotazník.

Doporučený metodický postup marketingového výzkumu:

- definování problému (stanovení cíle, formulace výzkumné otázky),
- formulace hypotéz (kvantitativní výzkum),
- způsob dotazování (dotazník, anketa, případová studie apod., dotazování face to face, elektronické dotazování),
- sběr dat, způsob výběru respondentů (např. metoda náhodného výběru),
- hodnocení dat (např. Microsoft Excel),
- analýza údajů (u kvantitativního výzkumu ověření hypotéz),
- komparace výsledků výzkumu s jinými již realizovanými výzkumy,
- interpretace výsledků výzkumu a závěrečná zpráva,
- zpracování harmonogramu (věcného i časového), vč. etapy předvýzkumu a vlastního výzkumu (např. formou Ganttova diagramu),

Na základě přípravné etapy a předvýzkumu lze rozhodnout o způsobu realizační etapy. Více viz FORET, M. *Marketingový průzkum* nebo KOZEL, R., et al. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*.

Při zpracování bakalářské práce lze využít i další odborné publikace VŠERS zaměřené na problematiku tvorby odborného textu, stylistiky a myšlení, např.:

- DVOŘÁK, K., PÁNA, L. *Komunikace a myšlení*. České Budějovice: VŠERS, 2008. 85 s. ISBN 978-80-86708-78-2.
- DVOŘÁK, K., PÁNA, L. *Odborný text a myšlení studentů*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2010. 37 s. ISBN 978-80-87472-01-9.
- DVOŘÁK, K. *Pojetí stylizačního výcviku*. České Budějovice: VŠERS, 2012. 32 s. ISBN 978-80-87472-39-2.
- DVOŘÁK, K., PÁNA, L. *Psaný a mluvený text ve vysokoškolském studiu*. České Budějovice: VŠERS, 2012. 42 s. ISBN 978-80-86708-54-6.

1.3.2.8 Časový harmonogram zpracování

Harmonogram stanoví časový průběh tvorby bakalářské práce. **Již při přípravě projektu si student v součinnosti s vedoucím stanovuje harmonogram zpracování jednotlivých částí své práce**, ve kterém se zrcadlí náročnost použitých metod a zpracování získaných dat, **student je povinen tyto termíny dodržovat. Nelze zapomínat ani na harmonogram příslušného akademického roku** (viz infodisk), který obligatorně stanovuje termíny získání zápočtů za bakalářskou práci i její odevzdání.

1.3.2.9 Seznam základní literatury

Součástí závěrečné části projektu BP je seznam literatury, který autor využil nejen ke zpracování projektu, ale kterou také již prostudoval v rámci svého dosavadního studia. V projektu bakalářské práce se **neuvádí internetové odkazy, zákony či jiné legislativní předpisy, jen tištěná odborná nebo vědecká literatura**. Studenti by měli v práci využívat nejen **českou ale i cizojazyčnou literaturu**. V samotné bakalářské práci čerpat z internetových zdrojů samozřejmě lze.

1.3.3 Checklist projektu a zadání bakalářské práce

Otázka	Plnění
Má zvolené téma BP vztah ke studovanému oboru?	ano/ne
Je vymazána nehodící se forma a místo studia?	ano/ne
Je název bakalářské práce co nejkonkrétnější s ohledem na řešené téma BP?	ano/ne
Název BP ani názvy jednotlivých kapitol neobsahují zkratky.	ano/ne
Za názvem BP není tečka.	ano/ne
Je správně/odborně přeložen anglický název BP?	ano/ne
Mají všechna slova v AJ názvu bakalářské práce první písmeno velké (s výjimkou členů, předložek a spojek)?	ano/ne
Má vedoucí BP, případně student, uvedeny správně všechny (ne)vysokoškolské tituly?	ano/ne
Jsou uvedeny kontakty na vedoucího BP?	ano/ne
Je z teoreticko-metodické analýzy základního problému opravdu zřejmé, jakým problémem/rozporem se bude BP zabývat (k čemu chce BP tematicky přispět) a jak bude zpracována teoretická a praktická část?	ano/ne
U stanovení cíle BP nejsou uvedeny pasáže patřící do teoreticko-metodické analýzy (co bude práce obsahovat, jak bude realizován výzkum atd.).	ano/ne
Cíl práce je jasně a srozumitelně formulovaný, zaměřený na řešení určitého problému. Neobsahuje termíny s „nízkou“ přidanou hodnotou jako <i>přiblížit, seznámit se, zdůraznit, popsat, zviditelnit, nastínit, zkoumat</i> atd.	ano/ne
Pokud je v rámci BP stanoveno více cílů, jsou rozlišeny na hlavní a vedlejší cíle BP.	ano/ne
Ve struktuře obsahu BP je uveden Úvod, Cíl a metodika BP i Závěr.	ano/ne
Je kapitola „1 Cíl a metodika BP“ s pořadovým číslem 1.	ano/ne
Má úvod a závěr ve struktuře BP pořadové číslo? Pokud ano, vymažte ho.	ano/ne

U čísla kapitoly se za poslední číslo (2, 2.1 apod.) neuvádí tečka.	ano/ne
Struktura obsahu BP neobsahuje až na výjimky jednoslovné názvy kapitol.	ano/ne
Struktura BP postupuje od obecného ke konkrétnímu/jednotlivému...	ano/ne
Jsou v seznamu literatury uvedeny pouze publikace (ne zákony, webové stránky, noviny, časopisy apod.)?	ano/ne
Je seznam literatury zpracován dle citační normy (velká písmena, kurzíva atd.)?	ano/ne
Je literatura seřazena dle abecedy?	ano/ne
Je uvedeno alespoň 5 literárních zdrojů?	ano/ne
Má časový harmonogram alespoň 4 položky logicky, chronologicky a věcně řazené?	ano/ne
Jsou časové údaje uváděny gramaticky správně (např. leden–březen 2024 apod. – více viz https://prirucka.ujc.cas.cz/?id=810).	ano/ne
Nezaměňuji pomlčku „–“ se spojovníkem „-“ (viz https://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=spojovn%C3%ADk#bref8)	ano/ne
Celý projekt i zadání BP jsou psány bez ich-formy.	ano/ne
Nadpisy i jednotlivé pasáže textu nejsou psány velkými písmem (kapitálkami).	ano/ne
Odpovídá zadání BP informacím uvedeným v projektu BP (totožný cíl, název BP atd.)?	ano/ne
V zadání BP nejsou u vedoucího BP uvedeny kontakty.	ano/ne
Je datum zadání bakalářské práce ve formátu měsíc-rok (např. duben 2024)?	ano/ne
Jméno vedoucího a studenta se píše v podpisové tabulce na druhý řádek, nikoliv za dvojtečku.	ano/ne
Jsou u studenta, respektive vedoucího, uvedena data podpisů?	ano/ne
Jsou všechny kolonky projektu a zadání BP vyplněné?	ano/ne
Jsou texty (nadpisy, TM analýza, cíl, literatura apod.) zarovnány do bloku?	ano/ne
Je mezi texty vždy jen jeden prázdný řádek (a nikoliv vícenásobné řádky)?	ano/ne
Je gramatika a stylistika projektu a zadání BP v pořádku?	ano/ne
Je projekt pouze na 2 stranách a zadání na 1 straně?	ano/ne
Projekt a zadání BP neobsahují navíc žádné „kreativní“ úpravy (vytučňování či podtrhávání textu, zvětšování/zmenšování písma, kapitálky či změny řádkování a fontu).	ano/ne
Je projekt vytištěn oboustranně (nezaměňovat s jednostranným zadáním)?	ano/ne
Je projekt a zadání BP řádně podepsáno ze strany studenta, respektive vedoucího BP?	ano/ne

1.4 Zpracování tématu bakalářské práce

Na základě kladně přijatého projektu a zadání bakalářské práce, po zapracování eventuálních připomínek, se dokument po podpisu rektora stává zadáním bakalářské práce. Student přistoupí k samostatnému zpracování daného tématu. **Problémy konzultuje průběžně s vedoucím práce, případně s dalšími konzultanty.**

Vedoucím práce může být i externí pracovník VŠERS, který má na tuto činnost řádně uzavřenou dohodu o provedení práce. Informace o vedoucích prací poskytují příslušné katedry.

Student, jako autor práce, plně odpovídá za obsahovou stránku práce (ve smyslu čestného prohlášení o autorství díla jako takového) a odpovídá též za dodržení formálních požadavků na bakalářské práce podle této metodiky.

2 ZPRACOVÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

O postupech psaní bakalářské práce existuje relativně široká nabídka různých publikací. Vybrané zásady pro zpracování BP byly částečně uvedeny v souvislosti s tvorbou projektu BP, neboť v některých bodech se proces zpracování projektu a samotné práce prolínají. Pro základní orientaci může sloužit další doporučená literatura. Upozorňujeme však, že pro studenty VŠERS je platná a závazná pouze tato metodika pro tvorbu bakalářských prací, ostatní zdroje mají jen „rozšiřující“ informační charakter.

2.1 Doporučená studijní literatura – metodiky pro zpracování BP

FILKA, J. *Metodika tvorby diplomové práce*. 1. vyd. Brno: Knihář, 2002. 224 s. ISBN 80-86292-05-3.

SPOUSTA, V., et al. *Vádemékum autora odborné a vědecké práce*. 1. vyd. Brno: PdF MU, 2000. 158 s. ISBN 80-210-2387-2.

ECO, U. *Jak napsat diplomovou práci*. Olomouc: Votobia, 1997. 271 s. ISBN 80-7198-173-7.

ČMEJRKOVÁ, S., DANE, F., SVĚTLÁ, J. *Jak napsat odborný text*. Praha: Leda, 1999. 255 s. ISBN 80-85927-69-1.

2.2 Doporučené etapy vypracování bakalářské práce

Postup zpracování vychází z harmonogramu, který student zpracoval v projektu práce. Obecně lze říci, že práce prochází těmito etapami:

- shromažďování a studium literatury,
- formulace problémů a hypotéz, v případě výzkumné činnosti, jejich operacionalizace,
- výběr metod, resp. upřesnění metod, které budou používány při řešení problémů,
- aplikace vybraných metod v procesu shromažďování, třídění a syntézy získaných poznatků,
- formulace základních závěrů práce, návrh řešení zkoumaných problémů, doporučení k dalšímu zkoumání a praktické realizaci výsledků bakalářské práce.

V průběhu tvorby bakalářské práce je velmi důležitá a nezastupitelná efektivní spolupráce s vedoucím práce, případně s konzultanty.

2.3 Rozsah bakalářské práce

Rozsah bakalářské práce musí být minimálně **40 normostran vlastního textu** (tedy minimálně 72 000 znaků včetně mezer) + **přílohy** ve formální úpravě podle této metodiky. Do 40 normostran textu se započítává pouze text práce v rozsahu Úvod – Závěr, nikoliv například titulní strany práce, zadání, obsah práce, seznamy použitých zdrojů, přílohy, grafy, tabulky, obrázky, fotografie atd. **Kratší rozsah práce může být sám o sobě důvodem pro nepřípuštění bakalářské práce k obhajobě / neobhájení bakalářské práce.**

Doporučený maximální rozsah, který by neměl být překročen, je **50 normostran vlastního textu** (tedy přibližně 90 000 znaků včetně mezer) + **přílohy**.

Poznámka: Normostrana – v českém prostředí jde o rozsah v délce 1 800 znaků (symbolů a mezer), což odpovídá 30 řádkům o 60 znacích nebo přibližně 250 slovům běžného textu.

2.4 Forma zpracování bakalářské práce

Bakalářská práce je členěna do jednotlivých číslovaných kapitol. Vzor viz příloha č. VI – Vzor obsahu bakalářské práce. Vlastní práci a obsahu předchází titulní strana (1. strana práce), zadání BP (2. strana práce), prohlášení autora BP (3. strana práce), poděkování autora BP (4. strana práce) a abstrakt BP v českém a anglickém jazyce (5. a 6. strana práce). Každá hlavní kapitola s nadpisem první úrovně by měla z estetických důvodů začínat na nové straně.

Abstrakt – v práci musí být uveden abstrakt v **českém jazyce** v rozsahu minimálně 80–100 slov, který stručně charakterizuje celou práci. Součástí abstraktu jsou též klíčová slova. Vzor abstraktu je uveden v příloze č. VIII. Abstrakt je **redukovaný text**, který **charakterizuje obsah dokumentu** bez rozlišování autorství abstraktu, bez doplňkových informací, bez vlastní interpretace a hodnocení dokumentu (tj. nikoliv „v práci velmi dobře hodnotím podle mne zajímavý systém...“, ale „práce hodnotí systém...“). Základními vlastnostmi abstraktu jsou výstižnost, přehlednost, jasnost, stručnost, přesnost, objektivnost a čtivost. Abstrakt je formulován v přirozeném jazyce – obvykle ve větách, někdy však jen v heslovité podobě, telegrafickým stylem. Abstrakt může používat textových formulací z referovaného dokumentu, ale jako celek je formulován nově. Nejste si jisti, zda jste dobře napsali abstrakt? Představte si, že ho dáte přečíst někomu, kdo Vaši BP nezná, dotyčný by měl na základě Vašeho abstraktu mít přehled o tom, co práce řeší, co je jejím cílem a co v ní asi nalezne.

Abstract – v práci musí být uveden též abstrakt v **anglickém jazyce**. Český a anglický abstrakt musí být totožné. Student zodpovídá za jazykovou správnost anglického překladu. Vzor abstraktu je uveden v příloze č. IX, zvýšené pozornosti dbejte při překladu názvu školy a dalších pojmů (některé překlady jsou uvedeny ve vzoru).

Obsah – shrnuje názvy jednotlivých kapitol a podkapitol, jež poskytují přehled o logice celého uspořádání práce. Pokud si prohlédnete přílohu VI – Vzor obsahu bakalářské práce, všimněte si, že:

- Úvod a Závěr nemají před sebou pořadové číslo... číslování začíná až od kapitoly 1 – Cíl a metodika bakalářských prací. Při číslování kapitol se za poslední číslo již tečka nedává: dobře - „1 Cíl a metodika bakalářských prací“ X špatně - „1. Cíl a metodika bakalářských prací“.
- V obsahu se neodkazuje na číslo strany Obsahu, začíná se až Úvodem.

Úvod – obsahuje analýzu aktuálnosti vybraného tématu, zdůvodnění výběru tématu.

Cíle a metodika bakalářské práce – Cíle bakalářské práce vyjadřují, co bude výsledkem a smyslem badatelského úsilí a jakými metodami (technikami) bude cíle dosaženo. V bakalářské práci je tato **kapitola povinná** a umístěna hned za úvodem.

Teoreticko-metodická část (toto není název kapitoly!) zpravidla obsahuje:

- analýzu literatury s přehledem dosavadních poznatků o řešeném problému;
- ztotožnění autora s některou (některými) z uváděných teorií a zdůvodnění tohoto autorova postoje;
- vymezení základních pojmů, které budou používány v práci;
- formulaci hypotéz a v případě empirického výzkumu jejich operacionalizaci;
- metody, které budou použity v bakalářské práci.

Tvůrčí část, praktická část práce (toto není název kapitoly!) – obvykle **nejrozsáhlejší část práce**, jež obsahuje samostatné a tvořivé zpracování řešené problematiky. Pokud je současně prováděn kvantitativní výzkum, pak by měly být výsledky zpracovávány adekvátními statistickými metodami. Navrhovaná řešení a vyhodnocení dat je vhodné doplnit tabulkami

a grafy, které usnadňují interpretaci výsledků. Je kladen důraz na zhodnocení získaných výsledků a zpracování vlastního názoru autora k tématu / cíli bakalářské práce. Je vhodné zařadit samostatnou kapitolu Diskuze, kde dochází ke konfrontaci výsledků, názorů a doporučení s teorií a praxí, a je též vysvětlen přínos pro studovaný vědní obor.

Závěr – hodnotí splnění cílů, které byly popsány a stanoveny v úvodu. Obsahuje také shrnutí nejdůležitějších poznatků v kontextu možností jejich využití. Ze závěru by měl být patrný přínos a význam bakalářské práce, vlastní postoje a názory autora. Autor by se měl zdržet nepřiměřeně optimistického sebehodnocení.

Seznam použitých zdrojů – je nezbytné dodržovat normy bibliografických citací. **Pro bakalářskou práci teoretického i výzkumného charakteru musí seznam použitých literárních zdrojů obsahovat minimálně 15 knižních titulů, z nichž by měl být v závislosti na zpracovávaném tématu alespoň 1 cizojazyčný knižní zdroj** (lze alternovat článkem z odborného časopisu indexovaného v databázi Scopus/WoS). **Menší počet titulů je považován za závažný důvod pro nepřipuštění bakalářské práce k obhajobě/neobhájení bakalářské práce.** Využít lze i články z odborných časopisů a sborníků z vědeckých konferencí, které se však nezapočítávají do limitu 15 knižních titulů. Využití umělé inteligence je možné pouze jako doplňkový zdroj v souladu s kapitolou 5.2.

Práce filosofického, politologického, sociologického nebo historického charakteru musí využívat zejména primární zdroje. Práce musí vycházet především z tištěných zdrojů, relevantní elektronické zdroje by měly sloužit pouze jako doplněk. Využívání citací z Wikipedie, Google apod. v **bakalářské práci není doporučeno.**

Ostatní kapitoly jsou uvedeny za Seznamem použitých zdrojů (např. Seznam zkratk, Seznam obrázků/tabulek/grafů, Seznam příloh, Přílohy) libovolně dle uvážení autora BP. Formální náležitosti viz kapitola 3.2.9–3.2.11). Číslování stran je zobrazeno a navazuje na text BP a Seznam použitých zdrojů.

2.5 Odevzdání bakalářské práce

Student odevzdá bakalářskou práci **v jednom svázaném výtisku a v elektronické podobě přes IS Moggis a e-mailem vedoucímu BP** v termínu dle harmonogramu příslušného akademického roku (výtisk bude studentovi vrácen po obhajobě bakalářské práce). Student dále **odevzdá po dohodě s vedoucím BP 1 výtisk bakalářské práce vedoucímu bakalářské práce** (vedoucí tento výtisk nemusí vyžadovat, *u tohoto výtisku je možné domluvit se na případném jiném typu vazby, než je povinná pevná vazba*). Celkem tedy student odevzdává **1-2 svázané bakalářské práce, bakalářské práce musí být vytištěny jednostranně ve formátu A4. Při odevzdání bakalářské práce je ze strany studijního oddělení provedena kontrola splnění základních formálních náležitostí. Studijní oddělení nebo vedoucí práce zabezpečí odevzdání bakalářské práce stanovenému oponentovi.** Oponenta potvrzuje vedoucí/tajemník garantující katedry na návrh vedoucího bakalářské práce. Oponent musí mít vysokoškolské vzdělání minimálně magisterského stupně, vzdělání a profesní zaměření oponenta musí oborově korespondovat s hodnocenou bakalářskou prací. U mezioborových BP, když je vedoucí práce z jednoho oboru, oponent by měl být z oboru druhého. V případě, že je vedoucí práce odborník působící mimo školu, musí být bakalářská práce oponována interním akademickým pracovníkem školy. Kvůli nezávislosti je nepřípustné, aby hodnocení BP prováděli osoby příbuzensky či jinak spřízněné s autorem bakalářské práce či jejím vedoucím. V posudku musí být též jednoznačně uvedeno, **zda je BP doporučena k obhajobě či nikoliv.** V případě **zásadních rozporů v hodnocení BP** (např. rozdíl u celkového hodnocení bakalářské práce o tři stupně a více) u posudku vedoucího a oponenta BP může prorektor pro studium rozhodnout o zpracování dalšího posudku, kterým pověří vybraného pracovníka. Nekvalitně zpracované posudky BP mohou být vedením školy vráceny zpět k přepracování nebo anulovány.

Zadání bakalářské práce (nikoliv projekt!) student **všívá při vazbě do bakalářské práce** (zadání se vloží před svázáním za první-titulní stranu práce, vložení zadání se zohledňuje při číslování BP v obsahu, **je též součástí elektronické verze práce-sken**). Do výtisku pro studijní oddělení se všívá originál zadání, do výtisku pro vedoucího bakalářské práce se všívá kopie zadání. Knihařství pak ještě před vazbou doplní přední a zadní předsádku (prázdné listy). Zadání jsou povinni studenti všívat do bakalářské práce od akademického roku 2011–2012. V případě, že student **nemá zadání k dispozici** (ztráta, fyzické poškození apod.), studijní oddělení za podmínek stanovených Opatřením rektora pro příslušný akademický rok vyhotoví kopii zadání bakalářské práce.

Vedoucí práce odevzdá v požadovaném termínu na studijní oddělení jeden výtisk oponentského posudku a jeden výtisk posudku vedoucího práce. Zároveň je nutné kvůli uzavření dohody o provedení práce s oponentem doložit ekonomickému oddělení vyplněný evidenční list s potřebnými údaji o oponentovi práce (viz příloha č. XII) a doklad o jeho vysokoškolském vzdělání minimálně magisterského stupně, pokud se jedná o odborníka působícího mimo školu.

V případě, že oponent vypracovává posudky na více bakalářských prací, stačí odevzdat evidenční list a doklad o vzdělání pouze jednou. Studijní oddělení **vrátí absolventovi potvrzený výtisk bakalářské práce** po úspěšné obhajobě bakalářské práce.

Odevzdání bakalářských prací přes IS Moggis – návod

Práce se odevzdávají ve **formátu PDF**. Maximální velikost souboru je 30 MB. Po přihlášení do IS Moggis si:

1. V menu **STUDIUM** otevřete záložku **ZÁVĚREČNÁ PRÁCE**.
2. Vyplníte: (klíčová slova v ČJ, abstrakt v ČJ, klíčová slova v AJ, abstrakt v AJ).
Klíčová slova (ČJ a AJ) a abstrakt (ČJ a AJ) musí být identické s textem v bakalářské práci!!!
3. Soubor PDF nahrajete tak, že vyberete **SOUBOR** a kliknete na **ODEVZDAT PRÁCI**.

Po odevzdání bakalářské práce proběhne formální kontrola na studijním oddělení VŠERS. V případě, že práce splňuje formální požadavky, bude uložena na infodisk a zaslána oponentovi. V opačném případě bude práce smazána a budete požádáni o přepracování práce a následně opětovné vložení opravené verze.

2.6 Elektronická podoba bakalářské práce

Bakalářská práce v elektronické podobě musí být uložena v 1 souboru, který bude obsahovat kompletní verzi bakalářské práce od titulní strany až po seznam použitých zdrojů, včetně všech příloh. Bakalářská práce v tištěné podobě musí být totožná s elektronickou verzí (v tištěné verzi bude vložen originál zadání BP, v elektronické verzi BP sken zadání BP). Formát souboru uložené bakalářské práce bude PDF s názvem malým či velkým písmem bez diakritiky ve tvaru: „program_forma_studia_prijmeni_jmeno“ – příklad: **bpc_ks_novak_jiri.pdf** (= Bezpečnostně právní činnost – kombinované studium – Novák Jiří). Forma předání studijnímu oddělení VŠERS pouze přes IS Moggis a e-mailem vedoucímu BP.

Některé kancelářské balíky (např. Microsoft Word 2010) umožňují přímo uložení do PDF.

V případě problémů s konverzí bakalářské práce do PDF doporučujeme využít program PDF Creator, který je volně dostupný na <http://www.pdfforge.org/products/pdfcreator/download>. Program je volně šiřitelný v rámci licence GNU GPL (česky „všeobecná veřejná licence GNU“). Po nainstalování programu se vytvoří ve vašem počítači virtuální tiskárna „PDF Creator“. Pokud ve Wordu či jiném textovém editoru pak při tisku práce zvolíte tuto virtuální tiskárnu „PDF Creator“, uloží se práce do formátu PDF.

Poznámka: Vzhledem k problémům při tisku bakalářských prací, ke kterým dochází, pokud je BP tištěna na jiném počítači, než byla napsána, doporučujeme tisk BP vždy z formátu PDF. Předědte tak případným problémům s formátováním.

3 FORMÁLNÍ ÚPRAVA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

3.1 Úprava textu

3.1.1 Psaní textu

Bakalářská práce se píše na bílý papír formátu A4, po jedné straně. Pro tisk se použije patkové proporcionální písmo Times New Roman základní velikosti 12 bodů s řádkováním 1,5 řádku. Pro poznámky pod čarou můžeme použít jinou (menší) velikost písma (obvykle velikost 10). Pro zdůraznění textu můžeme použít jiné řezy téhož písma (kurzíva, tučné, tučná kurzíva, kapitálky). Velikost nadpisů metodika bakalářské práce neupravuje, doporučujeme však tučné písmo velikost 16 pro nadpisy 1. úrovně, velikost 14 pro nadpisy 2. úrovně a velikost 12 pro nadpisy 3. úrovně. Přemíra různých typů a velikostí písma však působí rušivě a chaoticky.

Odstavec musí být zarovnán do bloku, tedy zarovnávané levý i pravý okraj textu. První řádek odstavce je odsazen o 1,25 cm.

Mezi odstavci může být použit nejvýše jeden prázdný řádek nebo odstavec formátován tak, aby rozteč mezi odstavci nepřekročila vzdálenost jednoho prázdného řádku.

Levý okraj, který slouží k vyvázání práce, je 4 cm široký, pravý okraj 2 cm. První řádek je od horního okraje odsazen 2,5 cm, poslední řádek 1,5 cm od spodního okraje.

Stránky jsou průběžně číslovány od titulní strany, číslo stránky se však tiskne dole uprostřed stránky až od první stránky obsahu dále (tj. při listování bakalářskou prací je první viditelná číslovka „7“ dole pod obsahem).

Úprava textu musí dát jasnou představu o hierarchii jednotlivých částí práce. Toho dosáhneme členěním textu na kapitoly, podkapitoly, oddíly a pododdíly. K označení členění kapitol a podkapitol používáme desetinné třídění. Nedoporučuje se využívat jednověté či jednodstavcové kapitoly/podkapitoly.

Při psaní bakalářské práce **doporučujeme využít připravené šablony** pro Word 2003 (BP-vsers-2003.dot) a Word 2010 (BP-vsers-2010.dotx), které jsou k dispozici na infodisku pod Studijním oddělením – adresář Formuláře. Usnadní to psaní a konečnou úpravu celé BP.

Pokud se v textu vyskytují obrázky, tabulky nebo grafy, je potřebné je číslovat a vybavit popiskou vyjadřující jejich obsah. Pro číslování se používají zkratky, např. „Tab. 1: Výsledky kontrolní práce“ nebo „Obr. 1: Struktura materiálu“ nebo „Graf 1: Počet obyvatel v obcích“. Popisek se umísťuje nad vloženou přílohou, pokud je citováno z nějakého zdroje, umísťuje se za popisek citační index s poznámkou pod čarou. Pokud vložená příloha vychází z vlastních zdrojů a pramenů, uvede se do citace pod čarou „Vlastní zdroj.“.

Číslování tabulek a obrázků musí být jednoznačné v celé práci, číslováme proto od 1 do konce v jedné řadě, zvlášť tabulky a zvlášť obrázky. Obrázky, tabulky nebo grafy se mohou stát také součástí příloh, a to zejména tehdy, když se na ně odvoláváme ve více kapitolách. Součástí práce by měl být i **seznam tabulek, grafů a obrázků**, případně **zkratk** používaných v textu (viz příloha č. VI – Vzor obsahu bakalářské práce).

3.1.2 Hlavní typografické zásady

V textu musí být správně používány mezery. Mezera nesmí být před a musí být za každým interpunkčním znaménkem (tečka, čárka, středník, vykřičník, dvojtečka ...). Mezery musí být rovněž za každou tečkou v datech a ve zkratkách (např. 26. 2. 2006, o. p. s.). Velmi

častou chybou v bakalářské práci je několik mezer za sebou (např. při vytváření odsazení) nebo záměna či chybné psaní pomlčky a spojovníku (viz <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=165>).

Mezery nesmí být za levou závorkou a před pravou závorkou, závorka vždy přiléhá k textu uvnitř závorky. Totéž se týká používání uvozovek.

V případě dělení slov je potřebné dodržovat nejen pravidla pravopisu, ale též estetické zásady:

- na konci řádku nesmí zůstat jen jedno písmeno (a-nabáze),
- na začátku řádku nesmí zbýt jen dvě písmena (anabá-ze),
- nežádoucí je dělení, při němž by vznikly výrazy zvlgarizovaného nebo jinak nevhodného významu (spisova-tele, tlu-močit, ná-držka, kni-hovna).

Při psaní na počítači je potřebné vyloučit možnost zalomení řádku na nevhodném místě pomocí tzv. nezalomitelné (pevné) mezery. Při editování se doporučuje tuto mezeru vkládat preventivně všude tam, kde by mohlo dojít k typografické chybě.

Na konci řádku by se neměly vyskytovat:

- jednohláskové předložky (k, o, s, u, v, z),
- jednohláskové spojky (a, i).

Konec řádku nesmí oddělit:

- číselné údaje v datu (1._1._2006),
- několikamístné číselné údaje, které jsou opticky rozdělené po tisících (např. 3_250_000),
- titul od iniciály jména a příjmení (např. Ing._J._Novák),
- názvy institucí tak, aby označení jejich právní formy stálo samostatně na nové řádce (např. Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú.),
- značky dokumentů a jejich lokace,
- webové adresy (pokud adresa nepřesahuje délku řádku).

Uvádíme zde jen hlavní typografické zásady, které jsou častou porušovány.

Dále doporučujeme využívat i **Internetovou jazykovou příručku** Ústavu pro jazyk český AV ČR, která je k dispozici na <http://prirucka.ujc.cas.cz/>. Problémem, který se často v bakalářských pracích vyskytuje, jsou prohřešky ve vztahu k české gramatice, pravopisu, stylistice a lexikologii. Studenti by proto při zpracování práce měli používat:

- jednoznačně a jednotně odbornou terminologii,
- věty jednoduché, avšak s rozvitými jmennými konstrukcemi (s rozvitými předložkovými vazbami),
- trpné větné konstrukce (bez Ich-formy) – ~~v BP uvádím~~ X v BP je uvedeno, tzn. 1. osobu č.j. nahradit trpným rodem nebo 1. osobou č.mn.,
- explicitní vyjádření vzájemných vztahů,
- psát BP spisovným jazykem bez citového zabarvení, které se často nesprávně objevuje v abstraktu, úvodu a závěru.

Není povinností vedoucího práce v tomto ohledu provádět korekturu práce. V tomto případě lze studentům doporučit provedení jazykové korektury práce odborníkem na český jazyk a pečlivé pročtení textu práce, protože za pravopisnou, gramatickou a stylistickou stránku práce je odpovědný student.

3.2 Úprava práce

Bakalářská práce se odevzdává svázaná do tvrdých desek. Doporučená barva desek je černá nebo tmavě modrá.

3.2.1 Přední strana desek

Na vnější straně přední desky musí být označení „Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú., České Budějovice“ pod ním „Bakalářská práce“, vlevo dole rok odevzdání práce a vpravo dole jméno a příjmení studenta, případně akademický či profesní titul. Vzor přední strany desek je uveden v příloze č. II. Vzhledem k sídlu VŠERS uvádí studenti v Českých Budějovicích i Příbrami vždy jen České Budějovice.

3.2.2 Hřbet bakalářské práce

Na hřbetu bakalářské práce se neuvádí žádné údaje.

3.2.3 Vazba bakalářské práce

Při dokončování BP mějte prosím na paměti i technické limity vazby práce, práci nelze vždy svázat na počkání. V případě časových komplikací při dokončování práce je vhodné předem si ověřit rychlost možného svázání BP u vybrané firmy. Někteří studenti jsou pak např. v měsíci srpnu zaskočeni dovolenou v některém z knihařství. Zde uvádíme příklady, kde lze nechat práci svázat a potisknout:

České Budějovice:	➤ D PRINT (www.dprint.cz)
	➤ Jana Kalkušová (Lannova tř. 1461/22, České Budějovice – Prior)
	➤ Knihařství KATKA (www.kniharstvikatka.cz)
	➤ Knihvazačství Jana Gutteková (www.knihvazacstvi.cz)
	➤ REPRO CO., v.o.s. (www.reproco.cz)
Příbram:	➤ MM COPYSHOP (www.mmcopy.cz)
Praha:	➤ Daruma (www.darumapraha.cz)
	➤ Knihařství Čáp (www.kniharstvi-cap.cz)
	➤ Powerprint (www.powerprint.cz)

3.2.4 Titulní strana práce

Na titulní straně bude v horní části uvedeno: 1. řádek: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú., České Budějovice. 2. a další řádky: označení „Bakalářská práce“; název bakalářské práce; jméno a příjmení autora; studijní program; forma studia (prezenční, kombinovaná); jméno a příjmení vedoucího práce; rok odevzdání (viz příloha č. III).

3.2.5 Prohlášení o samostatném zpracování práce

Text prohlášení se píše na samostatný list, text se umísťuje v dolní části stránky (viz příloha č. IV).

3.2.6 Poděkování

Autor může poděkovat vedoucímu práce, případně dalším konzultantům. Text poděkování se píše na samostatný list, text se umísťuje v dolní části stránky (viz příloha č. V). Osoby jsou uváděny celým jménem včetně titulů. Častou chybou je nesprávné skloňování podstatných jmen rodu ženského (děkuji vedoucí BP x děkuji vedoucímu BP).

3.2.7 Abstrakt

Abstrakt je povinnou součástí bakalářské práce. Uvádí se v českém a anglickém jazyce. Píše se vždy na samostatnou stránku. Abstrakt (minimálně 80-100 slov, blíže viz str. 16) je stručná a výstižná charakteristika obsahu práce. Před abstrakt se napíše bibliografické údaje bakalářské práce, klíčová slova práce (viz příloha č. VIII). V anglickém jazyce bude uveden: anglický název práce, klíčová slova práce, abstrakt (viz příloha č. IX). Student zodpovídá za jazykovou správnost anglického překladu. Připomínáme, že v angličtině se v názvu BP píše na **začátku slov vždy velká písmena** (kromě členů, spojek a předložek).

3.2.7.1 Bibliografický záznam vaší práce

Bibliografický záznam musí být vytvořen podle normy ČSN ISO 690 např.:
SKOŘEPA, L. *Řízení a manažerské dovednosti: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú., 2013. 58 s. Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jiří Dušek, Ph.D.

Pozor: v bibliografických záznamech neplatí některé typografické zásady. Například pomlčka mezi čísly ročníků není oddělena mezerou od vlastního čísla.

3.2.7.2 Klíčová slova

Hesla, sousloví, fráze, které výstižně charakterizují obsah naší práce. Hesla uspořádáme abecedně. Vhodné je cca 5 klíčových slov.

Pro tvorbu klíčových slov můžeme použít tezaurus daného vědního oboru nebo odvětví. Tezaurus je odborný terminologický řízený slovník, který zachycuje aktuální terminologii určitého oboru formou hesel včetně nejruznějších vztahů a souvislostí mezi hesly – synonymní výrazy, příbuznost, nadřazenost, podřazenost určitých termínů navzájem. Další pomůckou k tvorbě klíčových slov může být Databáze národních autorit NK ČR (databáze ověřených a standardizovaných tematických hesel = věcných autorit), kterou buduje Národní knihovna ČR (blíže viz <http://www.nkp.cz>).

3.2.8 Obsah

Vlastní text práce je členěn a jednotlivé části jsou číslovány podle zásad desetinného třídění. Číslování zároveň vyjadřuje hloubku členění a je vhodné, aby dosahovalo maximálně 4 stupňů a v každém z nich bylo maximálně 9 oddílů. Části textu se označují údaji složenými z arabských číslic, které se člení tečkami, uvnitř údaje se za tečkou mezera nedělá. Na konci číselného výrazu se tečka nepíše, mezi číslem a textem se dělají zpravidla dvě mezery.

Slovní text se v obsahu píše od jednotné levé svislice se zřetelem k nejdelšímu číselnému označení. Nadpis lze zvýraznit tučným tiskem. Nadpisy na stejné úrovni se zvýrazňují stejně. Vzor obsahu je uveden v příloze č. VI.

Autor by měl využívat styly pro nadpisy, aby mohl obsah BP vytvořit automaticky s využitím prostředků text. editoru (př. ve Wordu – funkce „Vložit-Odkaz-Rejstřík a seznamy“).

3.2.9 Seznam použitých zdrojů

Seznam použitých zdrojů musí být uveden v každé bakalářské práci. V seznamu musí autor uvést veškerou **použitou** literaturu či jiné prameny významné pro zpracování práce. Při psaní bibliografických citací se řídíme platnou aktualizovanou normou ČSN ISO 690 (01 0197), která je českou verzí mezinárodní normy ISO 690:2010. Touto normou se ruší a nahrazují ČSN ISO 690 (01 0197) z prosince 1996 a ČSN ISO 690-2 (01 0197) z ledna 2000.

Seznam použitých zdrojů bude rozdělen do dvou či více částí – **Literární zdroje** a **Elektronické zdroje**, případně dle potřeby na **Legislativní dokumenty** nebo **Ostatní zdroje** – např. interní databáze apod. (viz příloha č. VII).

Seznam zdrojů se seřadí abecedně podle počátečních písmen příjmení autorů resp. názvů zdrojů (pokud není autor uveden). V seznamu použitých zdrojů se nesmí objevit literární nebo elektronické zdroje, které nejsou obsaženy ve vlastním textu práce a naopak!

3.2.10 Seznam zkratk

Seznam zkratk se dle uvážení autora zařazuje tehdy, jsou-li v práci zkratky používány. Seznam se seřadí abecedně ve formě: zkratka – výklad. Neuvádí se obecně známé zkratky – ČR, EU apod. Zkratky použité v textu musí být vysvětleny vždy u prvního výskytu zkratky – např. dle Legislativních pravidel vlády ČR (dále jen „LPV“).

3.2.11 Seznam příloh

Uvede se seznam všech příloh bakalářské práce (pokud jsou v práci použity). Seznam příloh následuje bezprostředně za seznamem použité literatury/seznamem zkratk (existují-li). Vždy se uvádí pořadí přílohy (římskou číslicí), její název a strana.

3.2.12 Přílohy

Přílohy vkládáme na konec práce a v textu odkazujeme např. na přílohu I. Přílohy číslujeme za sebou římskými číslicemi od první do poslední. Do příloh zařazujeme takový materiál, který je důležitý pro pochopení celé práce, jehož uvedení v textu by však čtenáře rušilo. Jedná se o pomocné tabulky, grafy, obrázky, texty použitých dotazníků, fotografický materiál, fotokopie archiválií apod. Přílohy musí být okomentovány v textu práce.

Pokud jsou v bakalářské práci použity přílohy či jiné materiály, mající povahu obchodního, státního, hospodářského, služebního tajemství či osobních údajů, je doporučeno tyto údaje anonymizovat nebo odstranit, protože BP bude zveřejněna v elektronické podobě v souladu § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění. Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby. Vysoká škola může odložit zveřejnění bakalářské práce nebo její části, a to po dobu trvání překážky pro zveřejnění, nejdéle však na dobu 3 let. Informace o odložení zveřejnění musí být spolu s odůvodněním zveřejněna na stejném místě, kde jsou zveřejňovány bakalářské práce. Vysoká škola zašle bez zbytečného odkladu po obhájení bakalářské práce, jíž se týká odklad zveřejnění, jeden výtisk práce k uchování ministerstvu. V tomto případě se výtisk BP studentovi po obhajobě nevrací.

3.3 Odkazy na informační zdroje v textu práce

V textu odkazujeme na zdrojový dokument, ze kterého citujeme převzaté části textu, myšlenky nebo závěry. Odkaz v textu slouží k identifikaci dokumentu (nebo jeho části) a musí být zajištěna korespondence mezi odkazem v textu a bibliografickou citací.

Bibliografickou citaci umísťujeme v **poznámce pod čarou na stránce, na níž je odkaz v textu**. Číslování je průběžné v celé práci. Jiný způsob citace není přípustný. Na jednotlivé dokumenty odkazujeme číslem poznámky a samotnou citaci uvádíme v poznámce pod čarou. Číslování poznámek je průběžné v celém dokumentu.

Příklad: „... tento postup uvádí JACSÓ¹ i někteří další autoři jako např. BUCHTOVÁ² ...“

V poznámkách pod čarou vypadají záznamy následovně:¹ a² nebo^{3,4,5,6,7,8}:

Odkazy pod čarou se neodsazují, jsou zarovnány do bloku s řádkováním 1,0 a na konci každého odkazu je tečka. U literatury v odkazu pod čarou se uvádí stránka, z které je citováno, v seznamu za prací pak počet stran! Zkrácená citace obsahuje minimální údaje zcela nezbytné k identifikaci publikace: příjmení a jméno autora, název publikace, pořadí vydání (pokud lze zjistit), místo vydání, rok vydání. Elektronické dokumenty se citují analogicky.

¹ JACSÓ, P. Výzkum chování uživatelů vědeckých informací. *Vědecké obzory*. 1999, č. 5, s. 20-22.

² BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost. Psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha, 1995, s. 35-40.

³ *Aktivní přehledová mapa regionů pracujících metodou Leader* [online]. Praha: SEAL, 2013 [cit. 2013-10-01]. Dostupné z WWW: <<http://leader.isu.cz/mapa.aspx>>.

⁴ Rozhovor s panem Ing. Milanem Singerem, malovínářem, ze dne 31.3.2013.

⁵ MARKL, J. *Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2013 [cit. 2013-08-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-2014-2020>>.

⁶ ČESKO. Zákon č. 46/2000 Sb. o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 17, s. 586-593.

⁷ JEŽEK, J. Podpora místního ekonomického rozvoje. In KLÍMOVÁ, V. *Sborník z XI. mezinárodního kolokvia o regionálních vědách*. Brno, 2008, s. 320-326.

⁸ Interní materiály ČEZ, a.s.

4 BIBLIOGRAFICKÉ ODKAZY A CITACE DOKUMENTŮ DLE ČSN ISO 690 (01 0197) PLATNÉ OD 1. DUBNA 2011

Od 1. 4. 2011 je platná aktualizovaná norma ČSN ISO 690 (01 0197), která je českou verzí mezinárodní normy ISO 690:2010. Touto normou se ruší a nahrazují ČSN ISO 690 (01 0197) z prosince 1996 a ČSN ISO 690-2 (01 0197) z ledna 2000.

Cílem této metodiky je nabídnout aktuální a přehledné příklady, lépe zpracovat citování elektronických dokumentů a prezentovat modely pro citování specifických druhů dokumentů. Pro potřeby dokumentu je jako bibliografická citace označován formalizovaný údaj o dokumentu, ze kterého autor čerpá při psaní textu, a jako citace uvedení cizího výroku nebo textu v rámci vlastního dokumentu, který odkazuje formou bibliografické citace na zdrojový dokument. Metodika vychází z dokumentu *Bibliografické odkazy a citace dokumentů dle ČSN ISO 690 (01 0197) platné od 1. dubna 2011*.

4.1 Základní pravidla pro vytváření bibliografických citací

- a) **Bibliografická citace by měla jednoznačně identifikovat citovaný dokument.**
- b) **Údaje pro bibliografickou citaci přebíráme z citovaného zdroje (= z dokumentu, se kterým jsme pracovali).** Citujeme konkrétní vydání nebo verzi.
- c) **Předně přebíráme údaje z titulního listu (úvodní obrazovky, webové stránky, etikety na disku apod.),** dalším zdrojem informací je pak v následujícím pořadí rub titulní strany, hlavička stránky, obálka, obal, doprovodná dokumentace (např. leták, manuál). Pokud se některý údaj objevuje v dokumentu v různých formách, použije se forma objevující se na význačném místě.
- d) **Pořadí údajů je přesně stanoveno normou.**
- e) **Bibliografická citace by měla být co nejpřesnější.** Nelze vynechávat povinné údaje, pokud jsou v dokumentu dostupné. Doporučujeme také uvádět nepovinné údaje, jsou-li pro identifikaci citovaného dokumentu důležité.
- f) **Pokud některý údaj chybí, vynechává se a pokračuje se následujícím.** V některých případech lze údaj dohledat v jiných zdrojích nebo nahradit zástupnou formulací.
- g) **V případě, že některý z údajů přebíráme z jiného zdroje, uvádíme jej v hranaté závorce.** Jestliže přebíráme nebo odhadujeme více údajů za sebou, sloučíme je do jedné závorky. **Do hranaté závorky se umísťují také opravy.**

Neznáme místo vydání (ale jsme schopni ho zjistit):

Zapíšeme [Praha]: Computer Press, 2008.

V dokumentu uveden rok 1959 (zjevně chybný). Zapíšeme 1959 [1995]

- h) **Údaje se zapisují v jazyce, ve kterém jsou uvedeny v citovaném dokumentu.** V jazyce tvorby bibliografické citace se uvádí pouze fyzický popis knihy (rozsah stran), poznámky a doplňky v kulatých závorkách a údaje z jiných zdrojů v hranatých závorkách. Výjimku tvoří bod i.

Praha: Grada, 2010.

KENNEDY, J. F.

- i) **Jakýkoliv prvek, který není v latinském písmu, se transliteruje (např. cyrilika) nebo transkribuje (např. čínské znaky).**
- j) **Podoba bibliografických citací musí být jednotná v celém dokumentu (jednotný styl, formát a interpunkce).**

4.2 Struktura bibliografické citace

Modře vyznačené položky jsou povinné, stejně jako psaní kurzivou.

Kniha

Jméno tvůrce. *Název: podnázev*. Vedlejší název. Vydání. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování. Název edice a číslování. Standardní identifikátor. Poznámky.

Pozn.: Vydání je povinné pouze v případě, že se nejedná o první vydání.

Digitalizovaná kniha

Jméno tvůrce. *Název: podnázev*. Vedlejší název. Vydání. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování. Název edice a číslování. Standardní identifikátor. Dostupnost a přístup. Poznámky.

Pozn.: Digitalizovaná kniha se cituje stejně jako tištěná kniha. Navíc se uvádí informace o přístupu k digitalizované formě knihy uvedená formulací „Dostupné také z WWW:“ (např. URL adresa, místo uložení CD apod.).

Příspěvek ve sborníku

Jméno tvůrce příspěvku. Název příspěvku. In Jméno tvůrce mateřského dokumentu. *Název mateřského dokumentu*. Vedlejší název. Vydání. Další tvůrce mateřského dokumentu. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování. Číslování svazku obsahujícího příspěvek, Rozsah stran příspěvku, Název edice a číslování. Standardní identifikátor. Poznámky.

Periodikum (seriálová publikace)

Název periodika. Vedlejší název [Typ nosiče]. Vydání. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování, Číslování [Datum citování]. Standardní identifikátor (ISSN). Dostupnost a přístup. Lokace. Poznámky.

Pozn. Typ nosiče, datum citování a dostupnost se uvádí pouze u elektronických periodik.

Příspěvek (článek) v periodiku

Jméno tvůrce příspěvku. Název příspěvku. *Název periodika*. Vedlejší název [Typ nosiče]. Vydání. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování, Číslování, Rozsah stránek příspěvku [Datum citování]. Standardní identifikátor (ISSN). Dostupnost a přístup. Lokace. Poznámky.

Pozn. Norma uvádí nakladatelské údaje jako povinné, pro identifikaci dokumentu však nejsou důležité a můžete je vynechat. Typ nosiče, datum citování a dostupnost se uvádí pouze u článků v elektronických periodikách.

Elektronický dokument

Jméno tvůrce. *Název: podnázev*. Vedlejší název [Typ nosiče]. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování, Datum aktualizace/revize [Datum citování]. Název edice a číslování. Standardní identifikátor. Dostupnost a přístup. Lokace. Požadavky na systém. Poznámky.

Webové stránky, internetový portál

Jméno tvůrce. *Název: podnázev.* Vedlejší název [Typ nosiče]. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování, Datum aktualizace/revize [Datum citování]. Název edice a číslování. Standardní identifikátor. Dostupnost a přístup. Lokace. Poznámky.

Webová stránka

Jméno tvůrce webových stránek. Název webové stránky. *Název webových stránek: podnázev.* Vedlejší název [Typ nosiče]. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování, Datum aktualizace/revize [Datum citování]. Standardní identifikátor. Dostupnost a přístup webové stránky. Lokace. Poznámky.

Příspěvek do webových stránek

Jméno tvůrce příspěvku. Název příspěvku: podnázev. In Jméno tvůrce webových stránek. *Název webových stránek: podnázev.* Vedlejší název [Typ nosiče]. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování, Datum aktualizace/revize [Datum citování]. Standardní identifikátor. Dostupnost a přístup příspěvku. Lokace. Poznámky.

Film

Jméno tvůrce. *Název: podnázev.* Vedlejší název [Typ nosiče]. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum uvedení v zemi produkce. Název edice a číslování. Dostupnost a přístup. Poznámky.

Seriálový pořad

Název seriálového pořadu: podnázev. Číslo řady, číslo epizody, Název epizody. Další tvůrce. Druh vysílání, Název stanice a datum uvedení v zemi produkce. Dostupnost a přístup. Poznámky.

Příspěvek v pořadu

Jméno tvůrce příspěvku. Název příspěvku. In *Název pořadu: podnázev.* Další tvůrce. Druh vysílání, Název stanice, datum uvedení v zemi produkce. Dostupnost a přístup. Poznámky.

Grafické dílo jako samostatný objekt

Jméno tvůrce. *Název díla: podnázev* [Alternativní název] [Druh nosiče]. Další tvůrce. Místo uložení. Lokace.

Reprodukce grafického díla jako součást jiného dokumentu

Jméno tvůrce grafického díla. Název grafického díla: podnázev [Alternativní název] [Druh nosiče]. In Jméno tvůrce mateřského dokumentu. *Název mateřského dokumentu: podnázev.* Vedlejší název. Vydání. Další tvůrce mateřského dokumentu. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování. Číslování svazku obsahující grafické dílo, Rozsah stran grafického díla, Název edice a číslování. Standardní identifikátor. Poznámky.

Hudba (hudební album)

Jméno tvůrce. *Název: podnázev.* Vedlejší název [Druh nosiče]. Vydání. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování. Název edice a číslování. Poznámky.

Kvalifikační práce

Jméno tvůrce. *Název: podnázev.* Vedlejší název [Druh nosiče]. Místo odevzdání práce, Datum odevzdání práce [Datum citování]. Dostupnost a přístup. Druh práce. Název instituce, kde byla práce napsána. Vedoucí kvalifikační práce. Poznámky.

Pozn. Typ nosiče, datum citování a dostupnost se uvádí pouze u elektronických kvalifikačních prací.

Mapy

Jméno tvůrce. *Název mapy: podnázev.* Měřítko. Místo vydání: Nakladatel, Datum vydání. Rozměr. Název edice a číslování. Standardní identifikátor. Poznámky.

4.3 Pravidla a prvky bibliografické citace

4.3.1 Tvůrce

- a) **Tvůrcem jsou fyzické osoby nebo korporace odpovědné za obsah dokumentu.** V případě, že není tvůrce známý, tento údaj se vynechává a je vhodné uvádět vedlejší tvůrce. V některých případech lze jako tvůrce uvést významného editora. Harvardský systém umožňuje místo autora, v případě že je autor neznámý, uvést zkratku Anon.

AYMARD, M., ed.

- b) Jména tvůrců se uvádějí v takové podobě, v jaké jsou uvedena v dokumentu. Křestní jména a další části jména se uvádějí po příjmení, jsou-li na začátku bibliografické citace.

ČAPEK, K.
KOMENSKÝ, J. A.
COMENIUS, I. A.
LA FONTAINE, J. de.
KLEIST, H. von.

- c) Doplnky ke jménům uvádějící hodnost, úřad nebo status se ponechávají jako součást jména pouze v případě odlišení dvou autorů stejného jména.

NOVÁK, J., Mgr., NOVÁK, J., MUDr.

- d) Pokud se jméno objevuje ve formě zkratky (většinou korporace či správní orgán), uvádí se plná forma jména v hranaté závorce, pokud je známa. Původní tvar bez doplnku je možné zachovat, pokud je tvůrce pod touto zkratkou známý (např. UNESCO, NATO).

- e) K rozlišení dvou korporací se stejným jménem se přidává sídlo korporace.

MCDONALD [Londýn].
MCDONALD [Praha].

- f) Pokud je tvůrcem složka nebo oddělení určité instituce, mělo by být jméno instituce uvedeno v bibliografické citaci jako první. Složka nebo oddělení se ponechávají samostatné pouze v případě, že mají vlastní specifické funkce a jsou nezávislé na mateřské instituci (např. [UNICEF](#)).

[UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ. Fakulta humanitních studií.](#)
[IMPERIAL CHEMICAL INDUSTRIES. Paints Division.](#)

Pokud je nadřízeným orgánem stát, federace států, místní nebo obecní úřad, uvádí se jako první jméno příslušné jurisdikce. Přednost se dává všeobecnému jménu jurisdikce v jazyce tvorby bibliografické citace. Pouze u patentů se země původu zkracuje v souladu s ISO 3166.

[FRANCIE](#) pro République française (pokud píšeme text např. v angličtině, použijeme v citaci anglický tvar [FRANCE](#)), [ČESKO](#) pro Českou republiku.

- g) Pokud mají tvůrci stejnou roli, měli by být všichni uvedeni v bibliografické citaci. V případě, že je tvůrců více, nebo nemají stejnou roli, píše se první tvůrce a přidává se zkratka et al. (= aj.). Tvůrce, který je uveden jako první, se píše v invertovaném tvaru, ostatní se mohou psát v přirozeném pořadí. Dva poslední se dle příkladů v normě mohou oddělit spojkou „a“.

[KLEMEŠ, J., et al.](#)
[KULHAVÝ, F. a Z. KULHAVÝ. nebo KULHAVÝ, F., KULHAVÝ, Z.](#)
[BRIGGS, R. O., ANTUNES, G., VREEDE, J. a A. S. READ, ed.](#)

- h) U určitých druhů zdrojů (např. encyklopedie, sborník z konference bez možnosti identifikace tvůrce) a u zdrojů, kde je více tvůrců a žádný z nich nemá dominantní roli (např. film), se údaj tvůrce vynechává a začíná se názvem dokumentu. Režisér, scénárista apod. jsou pak uvedeni jako vedlejší tvůrci. V případě sborníku, který sestavil významný editor, můžeme jej uvést jako tvůrce. Pokud jsou uvedeni pouze méně významní sestavovatelé textu, uvedeme je jako vedlejší tvůrce.

[Encyclopaedia Britannica.](#)
[Pravidla českého pravopisu.](#)
[International Conference on Scientific Information.](#)
[Black Swan \[film\]. Režie Darren AROFONSKY.](#)
[Výlet \[film\]. Režie Alice NELLIS.](#)

- i) **Vedlejší tvůrce** uvádíme v případě, že je to pro identifikaci citovaného zdroje důležité. Patří sem případní editoři, překladatelé, ilustrátoři apod. Jméno je uvedeno v přímém pořadí a příjmení se zapisuje velkými písmeny. V bibliografické citaci by měla být uvedena role vedlejšího tvůrce (např. Přeložil, Ilustroval apod.)

[KUNDERA, M. *Immortality*. Translated from the Czech by Peter KUSSE.](#)
[STEEL, A. *Engineered plumbing design II*. Revised by A. C. LAWS.](#)
[HERBERT, Z. *Barbar v zahradě*. Přeložil Josef MLEJNEK.](#)

- j) Pokud je dílo vydáváno pod pseudonymem, měl by být v bibliografické citaci uveden pseudonym. Je-li známo skutečné jméno autora, doporučujeme psát jej do hranatých závorek v přímém pořadí a ve 2. pádě.

[STENDHAL.](#)
[BACHMAN, R. \[pseud. Stephena KINGA\].](#)
[VRCHLICKÝ, J. \[pseud. Emila Bohuslava FRÍDY\]](#)

4.3.2 Název

- a) **Název by měl být uveden ve tvaru, v jakém se nachází v citovaném zdroji, a píše se kurzivou.** Pokud jsou uvedeny i **alternativní názvy**, měl by být použit ten nejvýznamnější. Pokud má několik forem názvů stejnou váhu, měly by být uvedeny v tomto pořadí: název v jazyce a písmu citovaného zdroje, název s významným místem v uspořádání názvů (např. tučně vytištěný, typograficky oddělený od ostatních názvů apod.), název v jazyce hlavní cílové skupiny, další názvy.

U kartografických děl platí toto pořadí: předtištěný název, název z čelní desky, název v rámečku, který obklopuje mapu a další.

U grafických děl platí toto pořadí: název, který je součástí původní kresby, ručně psaný název, populární nebo obvyklý název (např. Mona Lisa). Je-li citovaná jednotka všeobecně známa, nebo byla původně vydána pod odlišným názvem, je možné jej uvést v hranaté závorce.

U webových stránek se název přebírá z hlavního názvu na stránce, poté z názvu v hlavičce webu a dále z jakéhokoli jiného významného místa na webové stránce.

Pokud je např. kniha napsána ve více jazycích a stejně tak jsou uvedeny i názvy, vypíšeme je všechny. Doporučujeme oddělení čárkou.

Stará Šumava, Der Alte Böhmerwald.

Chorvatské pobřeží, Kroatische Küste, Croatian Coast.

Mona Lisa [Portrét Lisy Gherardini].

Cutter's Way [Cutter and Bone] [film]. *Beatles* [White album] [CD].

- b) Název, který je příliš dlouhý, se zkracuje vynecháním některých slov. Vynechaná slova s výjimkou členů by měla být nahrazena třemi tečkami.

Ve zdroji: *Interaction of Bending Stressed Piles and the Subsoil with Respect to the Creep of Both Piles' and Subsoil Materials - Piles are Fixed-ended at Their Foots.*

V bibliografické citaci: *Interaction of Bending Stressed Piles...*

- c) Podnázev je v normě uveden jako nepovinný, ale doporučujeme ho uvést pro snadnější identifikaci citovaného zdroje. Před dvojtečku se nevkládá mezera.

On the margins of inclusion: changing labour markets and social exclusion in.

- d) Je-li název nejasný, lze jej vysvětlit v hranaté závorce. Do hranaté závorky se také rozepisují zkratky, nejsou-li obecně známé, a také překlady názvů. U kartografických dokumentů se do hranaté závorky zapisuje geografické pokrytí, není-li uvedeno v názvu. Doplnky v hranaté závorce se píší v jazyce tvorby bibliografické citace.

Statistical digest of the war [1939-1945].

Guil's eye view [HughTown, St Mary's, Scilly Isles].

- e) Jestliže název chybí, uvádí se populární nebo tradiční název v hranatých závorkách, popř. se uvede specifický námět obsahu, druh citované položky či název znázorněného objektu (osoby, budovy, umístění apod.). U kartografických dokumentů se uvádí geografické pokrytí a měřítko, u grafiky může být doplněn předmět grafiky a metoda tisku. Náhradní název se nepíše kurzivou.

[Wild life sanctuaries of Trinidad].

Bez názvu. [Dáma se psem] [fotografie].

[Hong Kong. 1:1 000. Series HP1C].

4.3.2.1 Názvy periodik

- a) Pokud je název periodika nedostatečný k jasné identifikaci zdroje, mělo by být doplněno jméno organizace, která periodikum vydává, popř. se uvádí místo publikování.

Bulletin trimestriel. Institut archéologique du Luxembourg.

National Geographic (Washington).

National Geographic (Praha).

4.3.3 Typ nosiče

- a) Typ nosiče je povinný údaj u všech druhů dokumentů kromě tištěných. Tento údaj se píše v jazyce tvorby bibliografické citace do hranaté závorky.

[online]

[Braillovo písmo]

[CD]

[DVD]

[Blu-ray disk]

[mapa]

[fotografie]

[notový zápis]

4.3.4 Vydání

- a) Vydání se uvádí ve tvaru, v jakém je zapsáno v dokumentu včetně všech symbolů, a lze jej zkrátit podle platné ISO normy. Tento údaj je povinný v případě, že se nejedná o první vydání dokumentu.

3rd ed., revised.

2. přeprac. vyd.

- b) V bibliografické citaci dokumentů, které mohou být aktualizovány, změněny nebo zcela nahrazeny (např. operační systém, program, webová stránka), se uvádí datum aktualizace či údaj o verzi, která byla citována.

ADOBE SYSTEMS. *Adobe Captivate* [program]. Version 2. San Jose: Adobe systems, 2006.

APPLE. *Mac OS X Update 10.4.7 Intel* [software]. 27.6.2006.

INTERNATIONAL DOI FOUNDATION. *DOI Handbook* [online]. © 2006, poslední aktualizace 19.9.2007.

4.3.5 Nakladatelské údaje

Nakladatelské údaje zapisujeme v pořadí Místo vydání: Nakladatel, Rok vydání.

Praha: Grada, 2007.

4.3.5.1 Místo vydání

- a) Místo vydání se uvádí ve tvaru, v jakém je uvedeno v citovaném zdroji.
- b) Může-li dojít k záměně místa vydání (např. Cambridge ve Velké Británii a v USA), nebo se jedná o menší město, uvádí se do kulaté závorky doplněk místa v jazyce popisu (stát, provincie, země, kraj).

London (Ontario)

Virginia (Nevada)

- c) V případě více míst vydání se uvádí pouze první, typograficky zvýrazněné, popř. významné místo vydání.

4.3.5.2 *Nakladatel (vydavatel)*

- a) Nakladatel (vydavatel) je osoba nebo korporace odpovědná za publikování dokumentu. Může jít o nakladatele (vydavatele), výrobní společnost, distributora, výrobce, tiskárnu apod.
- b) Jména nakladatelů (vydavatelů) se zkracují vynecháním údajů, které nejsou nezbytné pro jejich identifikaci. Často se vynechávají především obchodní zkratky.

V dokumentu:

Grada Publishing, a.s.
John Wiley & Sons
Cambridge University Press

V bibliografické citaci:

Grada
Wiley
Cambridge University Press

- c) V případě více nakladatelů (vydavatelů) se uvádí pouze první.

4.3.5.3 *Datum publikování*

- a) Datum publikování je povinný údaj. Uvádí se většinou pouze rok (vždy číslicemi), ale u některých druhů dokumentů (elektronické dokumenty, noviny, patenty, televizní vysílání apod.) je nezbytný též přesný měsíc, den, popř. čas (ten se uvádí zejména u citování z vysílání) a časové pásmo.

2 June 2010, 13:43 GMT
27. červenec 2010, 15:25 SEČ

- b) Pokud se uvádí copyright, píše se před rok značka ©.
- c) Datum publikování uvádíme ve tvaru, v jakém se objevuje v citovaném dokumentu.
- d) Je-li datum publikování zjevně chybné, uvádí se oprava do hranaté závorky.
- e) V případě, že není datum publikování uvedeno, dohledáváme jej z jiného zdroje či odhadujeme, uvádíme jej v hranaté závorce. V krajním případě lze uvést formulaci [b.r.] (= bez roku).

[cca. 1750]
[16. století]

- f) V případě více dat publikování, popř. uvedení jak data publikování, tak data copyrightu, by měla být uvedena všechna data.

2009, reprint 2011.
2009, © 2010.

- g) U periodik či jiných vícedílných publikací se uvádí rozsah dat. V případě, že dokument stále vychází, uvádí se pouze rok publikování první části a za pomlčku mezera. Číslování nebo stránkování je v tomto případě povinné.

1970-1973, vol 1-3.
1978- .

4.3.6 Číslování a stránkování

- a) Údaje o číslování se vypisují ve tvaru, v jakém se nachází v dokumentu. Popisné údaje je možné také vynechat a čísla odlišit typograficky (nutné pak zachovat v celém dokumentu). Větší vždy předchází menšímu.

2010, roč. 5, č. 8, s. 25-45. nebo 2010, 5(8), 25-45.

2009, vol. 5, iss. 3, s. 103-112. nebo 2009, 5(3), 103-112.

- b) Citujeme-li část díla, uvádí se také rozsah stran, ze kterých bylo citováno (a to jak u přímé citace, tak i u parafráze). Toto se zapisuje v jazyce tvorby bibliografické citace, uvádíme tedy s. 256-263, nikoliv např. p. 256-263. Je-li citováno celé dílo, údaj o počtu stránek se může vynechat.

ŠKRHA, J. Diabetes mellitus 2. typu jako subklinický zánět. *Časopis lékařů českých*. 2010, roč. 149, č. 6, s. 277-281. ISSN 0008-7335.

nebo

ŠKRHA, J. Diabetes mellitus 2. Typu jako subklinický zánět. *Časopis lékařů českých*. 2004, 149(6), 277-281. ISSN 0008-7335.

EARLE, R. *The art of cause marketing: how to use advertising to change personal behavior and public policy*. Cover and interior design by Monica Baziuk. New York: McGraw-Hill, © 2000. ISBN 0-07-138702-1.

- c) U periodik je možné vynechat popisné termíny (svazek, číslo, stránky) a čísla se odlišují typograficky. Číslo svazku je vytištěno tučně a číslo části se uvádí v kulatých závorkách.

6(3), 25-45.

4.3.7 Názvy edic a číslování svazků

Pokud publikace obsahuje název edice, uvádí se do bibliografické citace včetně průběžného číslování. Název edice se uvádí ve tvaru, v jakém je uveden v dokumentu. Je-li edice uvedena, je tento údaj povinný.

Edice D, sv. 9

4.3.8 Identifikátory

Pokud má citovaný zdroj mezinárodní standardní číslo, nejčastěji ISBN (knihy), ISSN (časopisy) nebo DOI (digitální objekty), je povinné ho v bibliografické citaci uvést.

Týden. (...) ISSN 1210-9940.

Latex pro začátečníky. (...) ISBN 80-76302-049-1.

Routing around censorship. *Network security* (...) DOI 10.1016/S1353-4858(11)70049-6

4.3.9 Lokace citovaného informačního zdroje

Pokud existuje jen omezený počet kopií citovaného zdroje, uvádí se v bibliografické citaci lokace zdroje. Za předložkou „V:“ se uvede jméno místa uložení (popř. doplněk místa), název úložiště, signatura (nebo jiná lokalizační značka). Často se s tímto setkáte při citování uměleckých děl nebo muzejních exponátů.

GOSSE, S. *The Garden, Rowlandson House* [lept a akvatinta, 1912]. V: London: British Museum, Department of Prints and Drawings. Register number 1915-27-41.

4.3.10 Další všeobecné informace (poznámky)

V bibliografické citaci je možné dále uvést klasifikační notaci s označením klasifikačního systému (MDT 001.811:025.171), rozměr tištěného zdroje (210 mm, 210 mm × 150 mm, formát A5), cenu a dostupnost, původní jazyk používaný v textu nebo překladu (Translated from the Dutch by Georg STUYCK) a další informace.

4.3.11 Specifické údaje pro různé informační zdroje

4.3.11.1 Elektronické informační zdroje

- a) Typ média pro elektronické informační zdroje by měl být uveden jako typ nosiče. Píše se v hranaté závorce za názvem v jazyce tvorby bibliografické citace. Většinou se používá univerzální označení [online], citovaný zdroj je ale možné specifikovat, např. [online blog], [online databáze], [online časopis], [podcast] apod.
- b) Dodatečné informace týkající se požadavků na systém se uvádí do poznámky a uvádí se formulací „Požadavky na systém:“. Může se zde objevit název operačního systému a jeho verze, velikost souboru, požadavky na software, druh a charakteristiky periferních zařízení. Jednotlivé požadavky lze oddělit např. středníkem.

Požadavky na systém: PC Windows 2000, XP, Server 2003, Vista 7; 512 MB RAM; 200 MB místa na disku.

- c) Vzhledem k časté aktualizaci elektronických zdrojů se do bibliografické citace uvádí datum vydání, popř. copyright, datum aktualizace, verze apod. Zapisuje se ve tvaru, v jakém se nachází v citovaném zdroji.

© 2010, poslední aktualizace 3.4.2010
January 2011, revised 8 December 2010

- d) Povinným údajem pro elektronické zdroje je i datum citování, které se uvádí do hranaté závorky. Uvozuje se formulací „cit.“ (= citováno). Doporučujeme zapisovat datum (popř. i čas) ve tvaru [cit. RRRR-MM-DD, HH:MM časové pásmo]. Tomuto údaji předchází datum vydání, aktualizace/revize, číslování a stránkování.

2011 [cit. 2011-04-28].
March 2010, vol. 3, iss. 8, s. 56-61 [cit. 2011-04-23, 16:15 EST].

- e) Posledním povinným údajem pro elektronické dokumenty je dostupnost a přístup. Informace o umístění se uvádějí formulací „Dostupné z:“ a měly by odkazovat na zdroj, který byl skutečně otevřen (přesné URL, URI apod.) Doplnjuje se také způsob přístupu ke zdroji, není-li zřejmý z odkazu. Je-li dokument uložen v interní databázi, nebo nemá permanentní adresu, je možné naznačit cestu ke zdroji.

Dostupné z WWW: <<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/anie.20030610/pdf>>.
Dostupné z: ScienceDirect.

- f) Pokud je nutné odkaz na konci řádku rozdělit, zalomí se za jednoduchým nebo dvojítm lomítkem.

Dostupné z WWW: <<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/anie.20030610/pdf>>.

4.3.11.2 Filmy, videa a televizní vysílání

- a) Na vytvoření většiny filmů, videí a televizního vysílání se společně podílí mnoho jedinců, z nichž žádný nemá dominantní roli. Proto se na prvním místě uvádí název, režisér a další se uvádějí jako vedlejší tvůrci. Role režiséra je dominantní a uvádí se jako tvůrce pouze tehdy, je-li jasně odpovědný za intelektuální obsah citovaného díla.

Black Swan [film]. Režie Darren AROFONSKY.

HENDERSON, D. *Reith lectures*. BBC Radio, 3 and 4 Nov. – Dec. 1985.

- b) U filmů je preferovaným datem rok uvedení v zemi produkce. U vysílání se obvykle udává i přesný čas.

Iné svety [film]. Scenár a réžia Marko ŠKOP. 2006.

Inception [film]. Režie Christopher NOLAN. USA: WarnerBros. Pictures, 2010.

- c) U dílu v rámci seriálového pořadu by mělo být uvedeno i číslo řady a epizody, název epizody, vysílající organizace, kanál a úplné datum. Vše se vypisuje ve tvaru, v jakém je uvedeno v citovaném zdroji. Je žádoucí uvést tvůrce seriálového pořadu (např. režiséra), pokud byl např. natočen remake (novější přepracování).

Znamení koně, epizoda 13, Chuchle. TV, ČT 1. 6. května 2011.

Události. TV, ČT 1. 15. února 2010. 19:00.

Hovory o vědě. Radio, ČRo 6. 19. srpna 2011, 19:30.

- d) Jednotlivé části pořadu by měly být citovány jako příspěvky (např. interview).

TATCHER, M. Interview. In *Six O’Clock News*. TV, BBC 1, 29 January 1986, 18:23.

PŘIBÍK, P. Interview. In *Studio ČT24*. TV, ČT24, 2. května 2011, 13:08.

4.3.11.3 Grafická díla

- a) Na tvorbě grafického materiálu se může podílet několik osob. Pokud jsou jejich jména uvedena na citovaném zdroji, měla by být převzata včetně jejich rolí (např. malíř, rytec) a uvádí se jako vedlejší tvůrci.

Flora dispensing her favours on theearth [rytina]. R. A. COSWAY, pinxit a T. WOOLNOTH, sculpsit.

- b) Je-li dílo (jeho reprodukce) součástí jiného dokumentu (např. Picassův obraz v publikaci Dějiny umění od Pijoana), používá se model bibliografické citace příspěvku.

VAN GOGH, V. *Jedlíci brambor* [olej na plátně, 1885]. In LECALDANO, P. *Vincent van Gogh I: 1881-1888*. Praha: Odeon, 1986, s. XII – XIII.

- c) V případě, že citujete grafické dílo jako samostatný objekt (např. obraz vystavený v galerii), uvádí se i lokace citovaného díla.

VINCI, Leonardo da. *Mona Lisa* [Portrait of Lisa Gherardini, wife of Francesco del Giocondo] [olejomalba]. Paris: Musée du Louvre, Department of Paintings. INV. 779.

4.3.11.4 Hudba

- a) Tvůrcem hudebního díla (nahraného či napsaného) je obvykle skladatel, a to i v případě, že má libretista rovnocenné postavení.

MOZART, W. A. *Don Giovanni*. Libretto Lorenzo da PONTE.

- b) Zmenšené partitury, které jsou hudebně identické s partiturou úplnou, se popisují jako miniaturní partitury, pokud jejich výška nepřekračuje 200 mm. Partitury větší než 200 mm se nazývají studijní.

JANÁČEK, L. II. *smyčcový kvartet: Listy důvěrné* [kapesní partitura]. 3. vyd. Praha: Supraphon, 1983.

4.3.11.5 Patenty a normy

- a) Autorem je majitel nebo žadatel patentu, následuje název patentu (příspěvek), název nebo kód země a oficiální označení řady, ve které je patent číslován (zdrojový dokument). U číslování stačí uvést patentové pořadové číslo.

NOVÁK, J., NOVÁK, K. *Malá peletizační linka*. IPC: B27N 3/08, B27N 3/18. Česká republika. Užitený vzor, CZ 18719 U1. 2008-07-07. Dostupné také z WWW: <<http://spisy.upv.cz/UtilityModels/FullDocuments/FDUM0018/uv018719.pdf>>.

NOVOTNÝ, J. *Propustek s deformační zónou*. IPC: E01F 5/00. Česká republika. Patentový spis, CZ 302313B6. 2011-01-12. Dostupné také z WWW: <<http://spisy.upv.cz/Patents/FullDocuments/302/302313.pdf>>.

- b) Není-li z názvu patrné, že se jedná o patent, mělo by se toto dodatečně uvést v hranaté závorce za názvem patentu.
- c) Jako doplňující informace mezi název a oficiální označení lze uvést další informace - jméno vynálezce, klasifikační znaky, datum přihlášky po zkratce „Přihl.“.
- d) U norem, zpráv výzkumných ústavů a podobných dokumentů jsou základními prvky bibliografické citace název řady a číslo, pokud jsou k dispozici.

ČSN ISO 690. *Informace a dokumentace – Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2011. 39 s. Třídící znak 01 0197.

ČSN EN ISO 9004. *Systémy managementu jakosti: směrnice pro zlepšování výkonnosti*. Praha: Český normalizační institut, 2001. 93 s.

4.3.11.6 Další

Mapy:

Kartografické materiály jsou citovány podobně jako monografie, jen obsahují více údajů. Uvádí se měřítko mapy, rozměr (v milimetrech).

JANDA DESIGN. *Jeseníky letní: turistická mapa*. 1: 75000. Šumperk: Janda Design, 2004. ISBN 80-903267-1-4.

Kvalifikační práce:

Pro bibliografickou citaci **kvalifikační práce** lze použít podobný model jako u monografie. Vynechávají se pouze nakladatelské údaje a do poznámky se uvádí druh práce (bakalářská, diplomová apod.), kde byla práce napsána (včetně fakulty a univerzity) a jméno vedoucího práce.

KNOTEK, P. *Kultura jako péče o duši*. Praha, 1999. Diplomová práce. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Katedra andragogiky. Vedoucí diplomové práce: Mgr. Zdeněk Kratochvíl.

DUŠEK, J. *Faktory regionálního růstu a rozvoje (se zaměřením na spolupráci měst a obcí v Jihočeském kraji)* [online]. České Budějovice, 2010 [cit. 2010-08-24]. Disertační práce (Ph.D.). Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Ekonomická fakulta. Vedoucí disertační práce: doc. Ing. Ivana Faltová-Leitmanová, CSc. Dostupné z WWW: <<http://home.zf.jcu.cz/public/departments/ken/dusek.php>>.

4.4 Bibliografické záznamy dalších typů dokumentů (nezahrnutých do ČSN ISO 690)

Při své práci se setkáte s nutností citovat i další typy dokumentů, které nejsou popsány v normě ČSN ISO 690. Při zpracování bibliografických citací speciálních druhů dokumentů, mezi něž patří například legislativa, vysokoškolské kvalifikační práce (bakalářské, diplomové, disertační a habilitační práce), výzkumné zprávy, normy nebo firemní literatura, je možné se řídit obecnými pravidly uvedenými v normě ČSN ISO 690.

Blíže viz například <http://www.evskp.cz/SD/4c.pdf> – kapitola 3.3 Bibliografické záznamy dalších typů dokumentů (nezahrnutých do ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2) a <http://dspace.vsb.cz/dspace/bitstream/10084/78273/3/bibliograficke-citace-tkacikova.pdf> – kapitola 4 Bibliografické citace speciálních dokumentů.

Znamená to tedy, že i pro citace těchto dokumentů platí tatáž obecná pravidla a zásady, jako pro bibliografické citace ostatních tradičních dokumentů:

- Údaje zařazené do bibliografické citace jsou přebírány z originálního dokumentu.
- Základní strukturu bibliografické citace tvoří zpravidla tyto bloky údajů: Autorské údaje. Názevové údaje. Nakladatelské údaje a datum vydání. Údaje o rozsahu. Oproti tradičním dokumentům je nutné zařadit do citace některé další prvky charakteristické pro daný typ dokumentu – blíže viz kapitola 4.3.11 – Specifické údaje pro různé informační zdroje.
- Pro pravopisné (transliterace, psaní velkých písmen, zkratk, interpunkce apod.) i pro formální typografickou úpravu bibliografických citací, např. pro použití jiného řezu písma k odlišení a zvýraznění některého prvku, platí pravidla uvedená v normě ČSN ISO 690.

Legislativní dokumenty

Při zpracování bibliografických citací legislativních dokumentů je možné také vyjít z pokynů pro citace jiných druhů dokumentů. Úvodním prvkem citace je v tomto případě název státu, jako korporativní autor. Uvedené příklady jsou citacemi zákonů vydaných v tištěné Sbírce zákonů.

ČESKO. Zákon č. 46/2000 Sb. o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 17, s. 586–593.

ČESKO. Zákon č. 81/2005 Sb., kterým se mění zákon, zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2005, částka 23, s. 658–659. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2005/sb023-05.pdf>>.

Rozhovor

Protože tento konkrétní případ normy pro tvorbu citací nezmiňují, doporučujeme řešit tento sporný případ následovně – specifikací osoby, její funkce / charakteristiky a dne, kdy byl rozhovor pořízen (vše bude citováno za pomoci citačního indexu pod čarou):

Rozhovor s panem Ing. Janem Novákem, vedoucím Oddělení zahraniční spolupráce Jihočeského kraje, ze dne 1.7.2012.

Odkaz na citaci rozhovoru bude též uveden v **Seznamu použitých zdrojů** v části **Ostatní zdroje**. Přepis rozhovoru se uvádí v příloze, nikoliv v praktické části bakalářské práce.

5 PRAKTICKÉ PŘÍKLADY DLE ČSN ISO 690 (01 0197)

5.1 Tištěné dokumenty

Monografie

1 autor

JANOUGH, V. *Internetový marketing: prosadte se na webu a sociálních sítích*. Brno: Computer Press, 2010. 240 s. ISBN 978-80-251-2795-7.

EARLE, R. *The art of cause marketing: how to use advertising to change personal behavior and public policy*. Cover and interior design by Monica BAZIUK. New York: McGraw-Hill, © 2000. 460 s. ISBN 0-07-138702-1.

2 autoři

NOVÁK, J., NOVÁKOVÁ, H. *Alergenní rostliny*. Praha: Knížní klub, 2010. 167 s. ISBN 978-80-242-2591-3.

3 autoři

ČMEJRKOVÁ, S., DANEŠ, F., SVĚTLÁ, J. *Jak napsat odborný text*. Praha: Leda, 1999. 340 s. ISBN 80-85927-69-1.

Autor jako organizace nebo skupina tvůrců

ADOBE CREATIVE TEAM. *Adobe Flash CS4 Professional: Oficiální výukový kurz*. Přeložil Lukáš KREJČÍ. Brno: Computer Press, 2009. 450 s. ISBN 978-80-251-2334-8.

Tištěná monografie, jejíž digitalizovaná verze je zveřejněna na internetu

NIERHAUS, G. *Algorithmic Composition: Paradigms of Automated Music Generation*. Wien: Springer, © 2009. 340 s. ISBN 978-3-211-77539-6. Dostupné také z WWW: <<http://www.springerlink.com/content/g7h129/>>.

Vícesvazkové dílo

TASCHEN, L. *Modern architecture A-Z*, vol. 1, A-L. Köln: Taschen, 2010. 500 s. ISBN 978-383-6521-321.

LEONDES, C. T., ed. *Fuzzy theory systems: Techniques and Applications*. Vol. 1. San Diego: Academic Press, © 1999. 400 s. ISBN 0-12-443871-7.

Diplomová práce

VAVRYSOVÁ, A. *Produkce karotenoidů kvasinkami rodu Cystofilobasidium*. Brno, 2009. Diplomová práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta chemická, Ústav chemie potravin a biotechnologií. Vedoucí diplomové práce: Mgr. Zdeněk Kratochvíl.

Vydaná diplomová práce

AXMAN, P. *Návrh a vývoj zařízení pro řešení vybraných biomechatronických problémů*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta strojního inženýrství, Ústav mechaniky těles, mechatroniky a biomechaniky, 2009. Ph.D. Thesis, sv. 545. 120 s. ISBN 978-80-214-3939-9. Dostupné také z WWW: <<http://www.vutium.vutbr.cz/tituly/pdf/ukazka/978-80-214-3939-9.pdf>>.

Firemní literatura (např. propagační brožura nějaké firmy)

THOMSON REUTERS. *Web of Science: Karta pro rychlou referenci*. [s.l.]: Thomson Reuters, © 2008.

Patent

NOVÁK, J., NOVÁK, K. *Malá peletizační linka*. IPC: B 27 N 3/08, B 27 N 3/18. Česká republika. Užitený vzor, CZ 18719 U1. 2008-07-07. Dostupné také z WWW: <<http://spisy.upv.cz/UtilityModels/FullDocuments/FDUM0018/uv018719.pdf>>.

Norma

ČSN ISO 690. *Informace a dokumentace – Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2011. 40 s. Třídící znak 01 0197.

Zákon

ČESKO. Zákon č. 111 ze dne 22. dubna 1998 o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). In *Sbírka zákonů České republiky*. 1998, částka 39, s. 5388-5419. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1998/sb039-98.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Pozn.: Citování zákonů norma neupravuje, lze ale použít model bibliografické citace pro příspěvky v periodiku (výjimkou je pouze umístění data).

Příspěvek ve sborníku

ŠIMŠA, J. Důkazy beze slov. In TROJÁNEK, A., NOVOTNÝ, J., HRUBÝ, D., eds. *Matematika, fyzika a vzdělávání: sborník z XI. semináře o filozofických otázkách matematiky a fyziky*. Velké Meziříčí: Komise pro vzdělávání učitelů matematiky a fyziky JČMF, 2004. s. 64-78. ISBN 80-214-2601-2.

LUŠTICKÝ, M., KRBOVÁ, J. Vazby programových dokumentů. In *Recenzovaný sborník abstraktů z Mezinárodní Baťovy konference pro doktorandy a mladé vědecké pracovníky 2008*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky, 2008. s. 431. ISBN 978-80-7318-663-0.

Tištěné periodikum jako celek

Týden. Praha: Mediacop, 1994-. ISSN 1210-9940.

Jedno číslo periodika

Týden. Praha: Mediacop, 2010, č. 32. ISSN 1210-9940.

Článek v časopise

GALLISTL, V. První guvernér bez podpisu. *Týden*. 2010, č. 32, s. 59. ISSN 1210-9940.

Mapa

SHOCART. *Třeboňsko: velká cykloturistická mapa*. [1:60 000]. Vizovice: Shocart, 2008. ISBN 978-80-7224-565-9.

CD

ČESKO. MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Panorama českého průmyslu 2006, Panorama of Czech industry 2006* [CD]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2007.

Počítačový program

MOZILLA EUROPE a MOZILLA FOUNDATION. *Mozilla Firefox 4.0* [software]. [přístup 26. dubna 2011]. Dostupné z WWW: <www.mozilla-europe.org/cs/>. Požadavky na systém: PC Windows 2000, XP, Server 2003, Vista 7; 512 MB RAM; 200 MB místa na disku.

AVG TECHNOLOGIES. *AVG Anti-virus free edition 2011* [software]. [přístup 27. dubna 2011]. Dostupné z WWW: <<http://free.avg.com/cz-cs/download-free-antivirus>>.

Dílo vystavené v galerii

DVOŘÁK, K. *Sochař Jan Štursa* [socha]. V: Praha: Národní galerie. Inventární číslo P 3598.

Reprodukce grafického díla jako součást jiného dokumentu

COUBERT, G. Malířův ateliér [olej na plátně, 1855]. In PIJOAN, J. *Dějiny umění 11*. Praha: Knižní klub, 2000, s. 124-125. ISBN 8024204495.

Film

Inception [film]. Režie Christopher NOLAN. USA: Warner Bros. Pictures, 2010.

Seriálový pořad

How I Met Your Mother, Season 6, Episode 20, The Exploding Meatball Sub. TV, CBS, 11.4.2011.

Znamení koně, 12. epizoda, Důvěra. TV, ČT 1, 29. dubna 2011. Dostupné také z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10225937474-znameni-kone/309291310050012-duvera/>>.

Rozhovor v TV

PŘIBÍK, P. Interview. In *Studio ČT24*. TV, ČT24, 2. května 2011, 13:08.

5.2 Elektronické dokumenty

Elektronická monografie (ebook, webové stránky, webový portál)

ČESKO. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. MŠMT, © 2006 [cit. 2010-08-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/>>.

Příspěvek do webových stránek

KAN, M. China blocks LinkedIn, ramps up Internet censorship. In *Macworld* [online]. 25.2.2011, 2 PM [cit. 2011-05-11]. Dostupné z WWW: <http://www.macworld.com/article/158155/2011/02/linkedin_china.html>.

Příspěvek v online sborníku

DUDEK, P. Řízení zpravodajského systému ve skupině Unipetrol. In *INSOURCE 2008: konference o profesionálních informačních zdrojích, Praha 5. - 6. února 2008: sborník příspěvků konference* [online]. Praha: Albertina icome Praha, 2008 [cit. 2011-04-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.insource.cz/pdf/2008/dudek-petr2.pdf>>.

Jedna stránka webového portálu

WESTCOM. O nás. *Webnode.cz* [online]. © 2008-2011 [cit. 2011-04-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.webnode.cz/o-nas/>>.

Periodikum jako celek

Inflow: information journal [online časopis]. 2008- [cit. 2010-08-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.inflow.cz/>>. ISSN 1802-9736>.

Jedno číslo periodika

Inflow: information journal [online]. 2010, roč. 3, no. 7 [cit. 2010-08-06]. ISSN 1802-9736. Dostupné z WWW: <http://www.inflow.cz/ejournal/show/1/_/37>.

Inflow: Information journal [online]. 2010, 3(7) [cit. 2010-08-06]. ISSN 1802-9736. Dostupné z WWW: <http://www.inflow.cz/ejournal/show/1/_/37>.

Článek v periodiku

SRBECKÁ, G. Rozvoj kompetencí studentů ve vzdělávání. *Inflow: information journal* [online]. 2010, roč. 3, č. 7 [cit. 2010-08-06]. ISSN 1802-9736. Dostupné z WWW: <<http://www.inflow.cz/rozvoj-kompetenci-studentu-ve-vzdelavani>>.

SRBECKÁ, G. Rozvoj kompetencí studentů ve vzdělávání. *Inflow: information journal* [online]. 2010, 3(7) [cit. 2010-08-06]. ISSN 1802-9736. Dostupné z WWW: <<http://www.inflow.cz/rozvoj-kompetenci-studentu-ve-vzdelavani>>.

Článek uložený v institucionálním či jiném repozitáři

RYGELOVÁ, P., VYČÍTALOVÁ, L. *Jaký byl OPEN ACCESS WEEK 2010 v Česku* [online prezentace]. 2010 [cit. 2011-05-25]. Dostupné z WWW: <<http://hdl.handle.net/10084/8384>>.

Příspěvek na blogu

ESPOO. Barbies na výstavě – update. In *Blogger* [online]. 8.11.2010 [cit. 2011-06-05]. Dostupné z WWW: <<http://blog.espoo.cz/2010/11/barbies-na-vystave.html>>.

YouTube video

Steve Jobs and Steve Ballmer. In *Youtube* [online]. 27.2.2007 [cit. 2011-05-25]. Dostupné z WWW: <<http://youtu.be/dR8SAFRBmcU>>. Kanál uživatele RobinZwama.

Facebook-stránka / Twitter-účet

Petr Nečas. In *Facebook* [online]. [cit. 2011-05-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.facebook.com/petr.necas.ods>>.

Espoo. In *Twitter* [online]. [cit. 2011-05-26]. Dostupné z WWW: <<http://twitter.com/#!/espoo>>.

Facebook status / tweet

NEČAS, P. [Koaliční smlouva trvá...] In *Facebook* [online]. 16.5.2011 21:07 [cit. 2011-05-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.facebook.com/petr.necas.ods/posts/2447053>>.

ESPOO. [Kdo by to byl řekl...] In *Twitter* [online]. 15.5.2011 [cit. 2011-05-26]. Dostupné z WWW: <<http://twitter.com/#!/espoo/status/69865967194357760>>.

PIXYCZ. The Heist. In *Twitter* [online]. 27.5.2011 [cit. 2011-05-27]. Dostupné z WWW: <<http://twitter.com/#!/pixycz/status/74035435399155712>>.

(Obsahuje-li tweet hashtag, uvádí se jako název.)

Wikipedia

Svatý Štěpán. In *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 11.12.2006, poslední aktualizace 25.4.2011 [cit. 2011-05-28]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Svat%C3%BD_%C5%A0t%C4%9Bp%C3%A1n>.

ASPI

PELIKÁNOVÁ, I., PELIKÁN, R. § 3 (Zásady soukromého práva). In ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., et al. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek I (§ 1-654)* [Systém ASPI]. Praha: Wolters Kluwer [cit. 2020-03-02]. ASPI_ID KO89:a2012CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN 2336-517X.

Umělá inteligence (AI)⁹

Umělá inteligence je schopná psát texty podle zadání, avšak ne všechny AI jsou schopné citovat. Ovšem snaží se pomoci. Vymyslí si tedy text na zadané téma. No a když požádáte o zdroje, odkud čerpala, vymyslí si i ty zdroje 😊.

Jsi univerzitní student a hledáš literaturu na téma infarkt u dětí. Vypiš knihy a články zabývající se tímto tématem v češtině nebo angličtině, staré maximálně deset let.

Zde je seznam několika knih a článků v češtině a angličtině, které se zabývají tématem infarktu u dětí. Je možné, že některé zdroje nejsou dostupné online a budete muset se obrátit na knihovny nebo univerzitní zdroje, abyste je získali.

Česká literatura:

1. Kollárová H., Honzík T., Křepelová A., a kol. (2017). Dětská kardiologie. Praha: Galén.
2. Škultétyová I., Maruščáková P. (2017). Dětská kardiologie. Bratislava: Ústav patologickej fyziológie JLF UK.

Anglická literatura:

1. Singh HR, Katsantonis S, Delius RE, et al. (2019). Childhood Myocardial Infarction: Clinical Characteristics, Etiologies, and Comparative Outcomes. *Journal of the American College of Cardiology*, 74(13):1735-1745.
2. McCrindle BW, Li JS, Minich LL, et al. (2017). Coronary artery involvement in children with Kawasaki disease: Coronary artery risk factor intervention trial. *Pediatrics*, 139(2): e20162053.
3. Shamszad P, Crum K, Craver R. (2016). Myocardial Infarction in the Pediatric Population. *Pediatric Cardiology*, 37(1):1-10.
4. McCrindle BW, Rowley AH, Newburger JW, et al. (2017). Diagnosis, Treatment, and Long-Term Management of Kawasaki Disease: A Scientific Statement for Health Professionals From the American Heart Association. *Circulation*, 135(17):e927-e999.

Pamatujte, že i když je seznam omezený na 10 let staré zdroje, bude vhodné hledat také aktuální výzkumové články a případové studie, které mohou poskytnout nejnovější informace o této problematice.

hledej knihy v Souborném katalogu ČR a články v databázích Medvik a PubMed

Omlouvám se, ale jako textový model nemám přímý přístup k internetovým zdrojům jako je Souborný katalog ČR, Medvik nebo PubMed. Nicméně můžu vám poskytnout obecný postup pro vyhledávání v těchto zdrojích:

⁹ Jak citovat AI [online]. Liberec: Univerzitní knihovna Technické univerzity v Liberci, 2023, 16.5.2023 [cit. 2023-08-28]. Dostupné z WWW: <<https://knihovna.tul.cz/novinky/290/detail/>>.

Zhodnocení výsledků:

1. První kniha neexistuje.
2. Druhá? Neexistuje...
3. Články v angličtině? No, časopis *Journal of the American College of Cardiology* doopravdy vychází, ovšem ten první článek (tedy s tímto názvem a autory) nikdy nikdo nenapsal.
4. Článek *Coronary artery involvement in children with Kawasaki disease: Coronary artery risk factor intervention trial* existuje. Problém? Je to z jiného časopisu a roku. <https://www.ahajournals.org/doi/10.1161/circulationaha.107.690875> atd.

Pokud použijete AI jako zdroj informací, pak citujete samozřejmě původní zdroje, ze kterých AI čerpal. Ovšem neexistující zdroje citovat nelze.

Jaké z toho plyne poučení? AI jako zdroj informací nemusí být spolehlivý a v tom případě ho jako zdroj informací do odborné práce nepoužívejte. Pokud ano, pak pouze ty umělé inteligence, které doopravdy umí citovat (Bing Chat, Elicit, scite_ či podobné) a vždy informace zkontrolujte. Protože kdo bude uveden jako autor a ponese zodpovědnost? Samozřejmě Vy!

Takže jediný případ, kdy budete muset AI uvést do seznamu literatury, je, pokud je Vaše **práce zaměřená přímo na AI**, což se tedy stává docela často. Pak můžete citovat podle vzoru pro dataset či software. **Připomínáme, že AI lze využít pouze jako doplňkový zdroj, protože student musí při zpracování bakalářské práce prokázat schopnost práce s odbornou literaturou!**

Konkrétní prompt:

OPENAI. *Napiš synonyma pro termín „pracovat s literaturou“.* prompt. ChatGPT-3,5. May 12 Version. 2023-05-16. [citováno 2023-05-16]. Dostupné z WWW: <<https://chat.openai.com>>.

Celý AI:

OPENAI. *ChatGPT-3,5.* May 12 Version. 2023-05-16. [citováno 2023-05-16]. Dostupné z WWW: <<https://chat.openai.com>>.

6 ETIKA PSANÍ ODBORNÝCH TEXTŮ A PLAGIÁTORSTVÍ

Při psaní bakalářské práce každý autor vychází z řady dokumentů (tj. knih, článků, elektronických zdrojů atd.) jiných autorů. Je nutné dbát na to, aby v celé práci bylo zřejmé, kdy se jedná o vlastní text autora bakalářské práce a kdy o převzatý – tj. aby byl každý zdroj řádně uveden ve formě bibliografické citace. Povinnost dodržovat citační etiku stanovuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů. **Necitování použitých zdrojů je považováno za plagiátorství, což je na Vysoké škole evropských a regionálních studií kvalifikováno podle článku 23 Studijního a zkušebního řádu jako disciplinární přestupek**, za který může být v krajním případě student vyloučen ze studia – blíže viz <https://vsers.cz/vnitrni-predpisy/>.

VŠERS testuje všechny bakalářské práce pomocí elektronického systému Theses.cz. Pokud je podobnost předložené bakalářské práce se všemi nalezenými podobnými dokumenty větší než 15 %, je povinen autor bakalářské práce se k této skutečnosti vyjádřit (zda byla dodržena citační etika, citace jsou v souladu s normou apod.).

Za plagiátorství považuje nejen úmyslné okopírování (ukradení) cizího textu a jeho vydávání za vlastní, ale i nedbalé citování, neúmyslné opomenutí citace některého využitého zdroje a myšlenky či nedostatečná práce s původním textem (nedostatečná parafráze, kompilace původního textu). Plagiátorství se dopouští nejen ten, kdo takovýmto způsobem neoprávněně cizí text využije, ale i osoba, která poskytuje služby, jež plagiátorství přímo umožňují, popřípadě k němu nabádají. Tedy strana, která tyto texty zdarma či za úplatu produkuje a/nebo poskytuje.

Velmi častý problém při psaní bakalářských prací je skutečnost, že studenti v Seznamu použitých zdrojů uvádí zdroje, které nejsou v práci použity. V bakalářské práci se též nesmí uvádět v Seznamu použitých zdrojů různé kapacity příslušných vědních oborů, které nemají sebemenší souvislost s vlastní bakalářskou prací. Student nesmí v bakalářské práci uměle navyšovat počty citovaných zdrojů.

Úmyslným plagiátem je např.:

- doslovné opsání nebo kopírování cizího textu a jeho vydávání za vlastní, aniž by byl citován
- převzetí a publikování cizí práce (i seminární), včetně té, která ještě nebyla dokončena a odevzdána
- vydávání kompilace (nebo její části) za vlastní originální text
- okopírování grafických prvků bez citace a odkazu na původní zdroj
- okopírování názvu, struktury (např. obsahu, osnovy aj.) cizího textu, popřípadě až do té míry, že je možná záměna obou děl (§ 45 Autorského zákona)
- úmyslné neuvedení některých využitých zdrojů
- koupení či stažení volně dostupné práce a její vydávání za vlastní

Nedodržení citační etiky

- neuvedení citovaného zdroje, nedostatečné či nesprávné citování
- neoznačená doslovná citace, popřípadě nedostatečné odkazování v textu

Nesprávná kompilace

- použití jednoho hlavního zdroje místo syntézy více textů (způsobuje to jednostranný úhel pohledu na problematiku)
- sestavení textu z doslovných pasáží více zdrojů (nejedná se o kompilaci!)
- necitování všech použitých zdrojů

Nesprávná parafráze

- necitování zdroje převzaté myšlenky, i když zapsané vlastními slovy
- pouhá změna slovosledu či pozměnění výrazů původního textu bez uvedení doslovné citace

Nesprávné rozpoznání všeobecně známých faktů

- necitování zdroje z důvodu, že text je považován za všeobecně známou věc

Využití vlastních děl („self-plagiátorství“, „auto-plagiátorství“)

- necitování vlastních děl použitých v nové práci

Kryptomnézie („skrytá paměť“)

- autor si nepamatuje nebo nemá zaznamenaný zdroj, odkud myšlenku získal a prezentuje ji tedy za vlastní
- pokud neznáte původ převzaté myšlenky, raději ji nepoužijte

Ghostwriting

- Ghostwriting neboli psaní prací na zakázku je jedním z podvodů při psaní závěrečných prací, kdy dochází k nepřiznání autorských práv. V této souvislosti připomínáme možné vyslovení neplatnosti vykonání státní závěrečné zkoušky.

Blíže viz Ústřední knihovna ČVUT v Praze, 2010.

7 PREZENTACE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE PŘI ZÁVĚREČNÉ OBHAJOBĚ

Součástí státní závěrečné zkoušky (SZZ) je pro každého studenta obhajoba bakalářské práce. Student v průběhu obhajoby bakalářské práce vystoupí s prezentací BP v rozsahu 5–7 minut, doporučujeme využít MS PowerPoint. Doporučený rozsah prezentace v MS PowerPoint je max. 10 snímků a obsahuje stěžejní části textu včetně závěrů obhajované bakalářské práce před zkušební komisí. Prezentaci BP zpracovává student nezávisle na vedoucím bakalářské práce.

Doporučený obsah prezentace:

- Představení autora BP a tématu bakalářské práce.
- Zdůvodnění volby tématu bakalářské práce.
- Stručné zdůvodnění originality a důležitosti v rámci studia programu Bezpečnostně právní činnost.
- Jednoznačně formulovaný cíl(e) bakalářské práce.
- Stručné představení struktury bakalářské práce (tzn.: jaké části text obsahuje – úvod, řazení kapitol, závěr, seznam použité literatury, popř. zdůvodnění příloh).
- Zdůvodnění použité metodologie – jaké konkrétní metody byly použity při zpracování jednotlivých kapitol v obsahu bakalářské práce, k čemu použité metody a jejich aplikace přispěly z hlediska naplnění dílčích částí a cílů bakalářské práce.
- Zdůvodnění formulace výzkumného problému, výzkumné otázky či hypotéz, pokud byly v práci stanoveny.
- Prezentace vlastního šetření – stručný komentář ke zvolenému vzorku respondentů, technika výzkumu, zpracování dat, výsledky a jejich reflexe – vazba na cíl práce (velmi důležitá část prezentace). Studenti se často dopouštějí chyby tím, že prezentují obecně známé skutečnosti. Prezentace musí být zaměřena na originalitu a vlastní přínos zpracování určitého specifického problému.
- Student zdůrazní stěžejní kapitoly obhajované bakalářské práce, uvede, jaké získal nové poznatky studiem odborné literatury, může být uveden velmi stručný obsah těchto stěžejních kapitol.
- Student v závěrečné části uvede sumarizaci závěrů – hlavní výsledek(ky) bakalářské práce, splnění cílů, potvrzení hypotéz atd., celkové zhodnocení použité metodologie.
- Co bylo tématem obhajované bakalářské práce vyřešeno a co zůstává jako možnost dalšího zpracování zkoumaného problému?
- Poslední částí prezentace budou stručně vypracované odpovědi na otázku(y) vedoucího práce a oponenta. Rozsáhlejší přípravu k otázkám může mít student k dispozici v listinné podobě u obhajoby.

Doba prezentace bakalářské práce je **maximálně 5–7 minut**. Velmi častou chybou je překročení tohoto časového limitu! Na základě zkušeností z minulých let je dále doporučeno, aby měl student k dispozici prezentaci i v tištěné verzi, je možné ji využít např. v případě problémů s elektronickou verzí prezentace. **U státních závěrečných zkoušek je vyžadováno vhodné společenské oblečení!**

8 PŘÍLOHY

- I. Projekt a zadání bakalářské práce (*k dispozici ke stažení na infodisku*)
- II. Vzhled přední strany desek
- III. Vzhled titulní strany práce
- IV. Vzor prohlášení
- V. Vzor strany 3 – poděkování
- VI. Vzor obsahu bakalářské práce
- VII. Vzor seznamu použitých zdrojů
- VIII. Vzor abstraktu v českém jazyce
- IX. Vzor abstraktu v anglickém jazyce
- X. Vzor posudku vedoucího bakalářské práce (*k dispozici ke stažení na infodisku*)
- XI. Vzor oponentského posudku bakalářské práce (*k dispozici ke stažení na infodisku*)
- XII. Vzor evidenčního listu (*k dispozici ke stažení na infodisku*)

PŘÍLOHA I

PROJEKT A ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

PROJEKT BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta:

adresa trvalého bydliště:

e-mail:

mobilní telefon:

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční / Kombinovaná

Místo studia: České Budějovice / Příbram

Název bakalářské práce:

Název bakalářské práce v anglickém jazyce:

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů, telefon, e-mail):

TEORETICKO-METODICKÁ ANALÝZA ZÁKLADNÍHO PROBLÉMU, KTERÝ BUDE V BAKALÁŘSKÉ PRÁCI ŘEŠEN:

CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE:

STRUKTURA OBSAHU BAKALÁŘSKÉ PRÁCE:

SEZNAM ZÁKLADNÍ LITERATURY:

ČASOVÝ HARMONOGRAM ZPRACOVÁNÍ:

Student:	<i>datum</i>	<i>podpis</i>
Vedoucí práce:	<i>datum</i>	<i>podpis</i>

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Všívá se do bakalářské práce před vlastní bakalářskou prací. Zadání se nezapočítává do rozsahu práce.

Jméno a příjmení studenta:

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční / Kombinovaná

Místo studia: České Budějovice / Příbram

Název bakalářské práce:

Název bakalářské práce v anglickém jazyce:

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů):

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok):

←-----

Totožné s měsícem odevzdání projektu a zadání BP.

CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE:

←-----

Totožné s projektem bakalářské práce

Student:	<i>datum</i>	<i>podpis</i>
Vedoucí práce:	<i>datum</i>	<i>podpis</i>

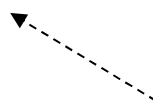
Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry:	<i>datum</i>	<i>podpis</i>
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	<i>datum</i>	<i>podpis</i>
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	<i>datum</i>	<i>podpis</i>

PŘÍLOHA II

VZHLED PŘEDNÍ STRANY DESEK

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

 Vzhledem k sídlu
VŠERS uvádí studenti v
Českých Budějovicích i
Příbrami vždy jen
České Budějovice.

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

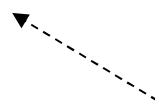
2024

JAN NOVÁK

PŘÍLOHA III

VZHLED TITULNÍ STRANY PRÁCE

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

 Vzhledem k sídlu
VŠERS uvádí studenti v
Českých Budějovicích i
Příbrami vždy jen
České Budějovice.

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

NÁZEV BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce:

Studijní program:

Forma studia:

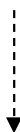
Vedoucí práce:

Katedra:

PŘÍLOHA IV

VZOR PROHLÁŠENÍ

Upravit tvar.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

*vlastnoruční
podpis autora
bakalářské
práce po
svázání práce*

----->

PŘÍLOHA V

VZOR STRANY 5 – PODĚKOVÁNÍ

Děkuji vedoucí(mu) bakalářské práce doc. Dr. Karle Novákové, CSc. / doc. Dr. Karlu Novákovi, CSc. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

PŘÍLOHA VI

VZOR OBSAHU BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Ilustrativní příklad obsahu bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD	8
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	9
2 KVALITA SLUŽEB V ORGANIZACI.....	10
2.1 Kvalita služeb.....	11
2.2 Kvalita bankovních služeb	11
3 CHARAKTERISTIKA ČESKÉ SPOŘITELNY, A. S. A NABÍZENÉ SLUŽBY	14
3.1 Profil České spořitelny, a. s.....	14
3.2 Historie České spořitelny, a. s.....	17
3.3 Vznik České spořitelny pobočky Jindřichův Hradec	18
3.4 Služby nabízené v České spořitelně, a. s.....	19
3.5 Kvalita bankovních služeb ČS, a. s. pobočky Jindřichův Hradec.....	20
3.5.1 Standardy kvality a spokojenost klientů České spořitelny, a. s.	20
4 MARKETINGOVÝ VÝZKUM.....	23
4.1 Proces marketingového výzkumu	24
4.2 Metody sběru informací	24
4.2.1 Charakteristika a popis vybraných metod	25
4.2.1.1 Dotazování	25
4.2.1.2 Pozorování	29
5 VÝZKUM SPOKOJENOSTI KLIENTŮ S KVALITOU SLUŽEB ČS, A. S. POBOČKY JINDŘICHŮV HRADEC	31
5.1 Příprava a realizace výzkumu	31
5.2 Výsledky podle dotazů respondentů	32
ZÁVĚR.....	50
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	52
SEZNAM ZKRATEK.....	54
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	55
PŘÍLOHY	56

PŘÍLOHA VII

VZOR SEZNAMU POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. ALLEN, S., WATON, A. The Effect of Unemployment: Experience and Response. In ALLEN, S., eds. *The Experience of Unemployment*. London: Macmillan, 1986. s. 20.
2. BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost. Psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha: Grada Publishing, 1995. 236 s. ISBN 80-247-9006-8.
3. FRANK, H. F., BERNANKE, B. S. *Ekonomie*. Praha: Grada Publishing, 2003. 804 s. ISBN 80-247-0471-4.
4. VYMĚTAL, J. Prosperita firmy bývá přímo úměrná množství informací. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia, 19.12.2002.

Elektronické zdroje

1. ANDRÝSEK, P. Zlepšování přístupu a návratu na trh práce pro osoby obtížně integrovatelné. In *Analýza situace ČR ve vztahu k jednotlivým tematickým oblastem Iniciativy Společenství EQUAL* [online]. Praha: Fondy Evropské unie, 2006 [cit. 2007-08-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/equal/2-2-1-zlepsovani-pristupu-a-navratu-na-trh-prace-pro-osoby-obtizne-integrovatelne>>.
2. KALOUSOVÁ, P., et al. *Potřeby zaměstnavatelů a připravenost absolventů pro vstup na trh práce – 2004* [online]. Praha: NÚOV, 2007 [cit. 2007-03-09]. Dostupné z WWW: <http://www.nuov.cz/index.php?page=vzd_a_tp&s=81>.
3. TRHLÍKOVÁ, J., et al. *Názory pracovníků úřadů práce na uplatnění absolventů škol – 2004* [online]. Praha: NÚOV, 2007 [cit. 2007-03-09]. Dostupné z WWW: <http://www.nuov.cz/index.php?page=vzd_a_tp&s=81>.
4. *Turistické oblasti* [online]. 1998 [cit. 2008-12-26]. Dostupné z WWW: <http://www.vychodnicechy.cz/encyklopedie/seznam.phtml?typ=317&id_mapy=27&lng=&menu>.
5. *Ústav územního rozvoje – O nás* [online]. Brno: Ústav územního rozvoje, 2001, 28.2.2008 [cit. 2009-01-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.uur.cz/default.asp?ID=6>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO (ČESKOSLOVENSKO). Zákon č. 550 České národní rady ze dne 6. prosince 1991 o všeobecném zdravotním pojištění. In *Sbírka zákonů České a Slovenské*

- federativní republiky*. 1991, částka 104, s. 2722-2727. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1991/sb104-91.pdf>>. ISSN 1210-0005.
2. ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu č. 160 [ze dne 13. března 2008]. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 50, s. 2051-2067. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2008/sb050-08.pdf>>. ISSN 1211-1244.
 3. ČESKO. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. Vyhláška č. 696 ze dne 21. prosince 2004, kterou se stanoví postup zjišťování, vykazování a ověřování množství emisí a skleníkových plynů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2004, částka 235, s. 12306-12358. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2004/sb235-04.pdf>>. ISSN 1211-1244.
 4. ČESKO. STÁTNÍ ÚŘAD PRO JADERNOU BEZPEČNOST. Vyhláška č. 208 ze dne 15. června 2008, kterou se provádí zákon o některých opatřeních souvisejících se zákazem chemických zbraní. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 65, s. 2671-2690. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2008/sb065-08.pdf>>. ISSN 1211-1244.
 5. ČESKO. VLÁDA. Usnesení vlády České republiky ze dne 15. října 2007 č. 1150 ke Strategii prevence kriminality na léta 2008 až 2011. In *Věstník vlády pro orgány krajů a orgány obcí*. 2007, roč. 5, částka 7, s. 251. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/vestnik/2007/vest0707.pdf>>. ISSN 1214-2263.
 6. ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 172 ze dne 14. května 1990 o vysokých školách. In *Sbírka zákonů České a Slovenské Federativní Republiky*. 1990, částka 30, s. 682-691. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1990/sb030-90.pdf>>. ISSN 1210-0005.
 7. ČESKO. Zákon č. 111 ze dne 22. dubna 1998 o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). In *Sbírka zákonů České republiky*. 1998, částka 39, s. 5388-5419. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1998/sb039-98.pdf>>. ISSN 1211-1244.
 8. ČESKO. Zákon č. 552 ze dne 20. prosince 2005, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2005, částka 188, s. 10766-10773. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2005/sb188-05.pdf>>. ISSN 1211-1244.
 9. ČESKO. VLÁDA. Nařízení vlády č. 210 ze dne 28. května 2008 k provedení zvláštních opatření k boji proti terorismu. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008,

částka 66, s. 2694-2696. Dostupné z WWW:
<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2008/sb066-08.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- databáze Automatizovaného rozpočtového informačního systému MF ČR,
- databáze Oddělení regionálních informací Centra pro regionální rozvoj ČR,
- interní databáze mikroregionů ČSÚ v Českých Budějovicích,
- interní databáze členů SMO ČR a SMOJK,
- interní materiály KPSS Krajského úřadu Jihočeského kraje.
- rozhovor s panem Ing. Janem Novákem, vedoucím oddělení zahraniční spolupráce Jihočeského kraje, ze dne 1.7.2012.

PŘÍLOHA VIII

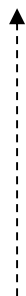
VZOR ABSTRAKTU V ČESKÉM JAZYCE

ABSTRAKT

SKOŘEPA, L. *Řízení a manažerské dovednosti: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2024. 60 s. Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jiří Dušek, Ph.D.

Klíčová slova: manažerské dovednosti, regionální management...

Práce řeší, pojednává, analyzuje, shrnuje, zkoumá.....

*Vzhledem k sídlu
VŠERS uvádí studenti v
Českých Budějovicích i
Příbrami vždy jen
České Budějovice.*

PŘÍLOHA IX

VZOR ABSTRAKTU V ANGLICKÉM JAZYCE

ABSTRACT

SKOŘEPA, L. *Leadership and Management Skills: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2024. 60 pgs. Supervisor: Ing. Jiří Dušek, Ph.D.

Key words: management skills, regional management...

This bachelor thesis deals with, analyses, summaries, investigates

V angličtině se v názvu BP píše na začátku slov vždy velká písmena (kromě členů, spojek a předložek).

PŘÍLOHA X

VZOR POSUDKU VEDOUcíHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.

Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

Posudek vedoucího bakalářské práce

Jméno a příjmení studenta:

Název bakalářské práce:

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Titul, jméno a příjmení vedoucího práce:

Pracoviště a pracovní zařazení:

Hodnocení bakalářské práce

Kritérium hodnocení (označte křížkem)		Stupeň hodnocení						
		stupeň	A	B	C	D	E	F
		číselné vyjádření	1	1,5	2	2,5	3	-
Obsahová stránka BP	struktura práce							
	formulace cíle práce (v souladu se zadáním BP) / hypotéz a úrovně jejich naplnění							
	použité metody, jejich adekvátnost a relevance ve vztahu k tématu BP							
	faktická, věcná a obsahová správnost							
	hloubka provedené analýzy							
	zvládnutí odborné terminologie							
	schopnost argumentace a kritického myšlení							
	uplatnění práce v praxi / výuce							
Formální stránka BP	reprezentativnost a rozsah použité literatury a zdrojů							
	práce se zdroji, dodržování bibliografických norem, úrovně a četnost odkazů a citací							
	provázanost a sled textu, návaznost kapitol							
	jazyková a stylistická úroveň							
	estetická a grafická úprava textu, dodržení formálních náležitostí práce dle metodiky							
	samostatnost, aktivita a komunikace studenta s vedoucím BP při zpracování bakalářské práce							
Celkové hodnocení bakalářské práce								
Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě			ANO			NE		

Klady bakalářské práce:

.....

.....

.....

Zápory bakalářské práce:

.....

.....

.....

Zdůvodnění stanoviska vedoucího k hodnocení bakalářské práce (minimálně 500 znaků):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Otázky k obhajobě:

1.
2.
3.

Datum:

Podpis vedoucího bakalářské práce:

Klasifikační stupnice VŠERS – platnost od akademického roku 2008/2009

Stupně	Číselné vyjádření	Slovní vyjádření Definice
A	1	VÝBORNÝ (excellent) vynikající výkon pouze s malými chybami
B	1,5	VELMI DOBRÝ (very good) nad průměrným standardem, ale s chybami
C	2	DOBRÝ (good) obecné vyznění práce s řadou zřetelných chyb
D	2,5	USPOKOJIVÝ (satisfactory) přijatelný, ale s významnými nedostatky
E	3	DOSTATEČNÝ (sufficient) výkon nad hranicí minima
F	-	NEÚSPĚŠNÝ (fail) je zapotřebí značné množství další práce

PŘÍLOHA XI

VZOR OPONENTSKÉHO POSUDKU BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.

Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno a příjmení studenta:

Název bakalářské práce:

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Titul, jméno a příjmení oponenta práce:

Pracoviště a pracovní zařazení:

Hodnocení bakalářské práce

Kritérium hodnocení (označte křížkem)		Stupeň hodnocení						
		stupeň	A	B	C	D	E	F
		číselné vyjádření	1	1,5	2	2,5	3	-
Obsahová stránka BP	struktura práce							
	formulace cíle práce (v souladu se zadáním BP) / hypotéz a úroveň jejich naplnění							
	použité metody, jejich adekvátnost a relevance ve vztahu k tématu BP							
	faktická, věcná a obsahová správnost							
	hloubka provedené analýzy							
	zvládnutí odborné terminologie							
	schopnost argumentace a kritického myšlení							
	uplatnění práce v praxi / výuce							
Formální stránka BP	reprezentativnost a rozsah použité literatury a zdrojů							
	práce se zdroji, dodržování bibliografických norem, úroveň a četnost odkazů a citací							
	provázanost a sled textu, návaznost kapitol							
	jazyková a stylistická úroveň							
	estetická a grafická úprava textu, dodržení formálních náležitostí práce dle metodiky							
Celkové hodnocení bakalářské práce								
Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě		ANO			NE			

Klady bakalářské práce:

.....

.....

.....

Zápory bakalářské práce:

.....

.....

.....

Zdůvodnění stanoviska oponenta k hodnocení bakalářské práce (minimálně 500 znaků):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Otázky k obhajobě:

1.
2.
3.

Datum:

Podpis oponenta bakalářské práce:

Klasifikační stupnice VŠERS – platnost od akademického roku 2008/2009

Stupně	Číselné vyjádření	Slovní vyjádření Definice
A	1	VÝBORNÝ (excellent) vynikající výkon pouze s malými chybami
B	1,5	VELMI DOBRÝ (very good) nad průměrným standardem, ale s chybami
C	2	DOBRÝ (good) obecné vyznění práce s řadou zřetelných chyb
D	2,5	USPOKOJIVÝ (satisfactory) přijatelný, ale s významnými nedostatky
E	3	DOSTATEČNÝ (sufficient) výkon nad hranicí minima
F	-	NEÚSPĚŠNÝ (fail) je zapotřebí značné množství další práce

PŘÍLOHA XII

VZOR EVIDENČNÍHO LISTU

(pouze pro vnitřní potřebu personálního a ekonomického oddělení VŠERS, z. ú., v ČB)

Příjmení:

Jméno:

Titul:

Datum narození:

Bydliště vč. PSČ:

Místo narození:

Okres místa narození:

Rodné jméno:

Rodinný stav:

Národnost:

Státní příslušnost:

Rodné číslo:

Zdravotní pojišťovna

Hlavní zaměstnavatel/ adresa:

Tel. do zaměstnání:

Tel. domů:

Mobilní tel.:

E-mail:

Pobírám důchod: ☐ ano ☐ ne Druh důchodu:

Žádám VŠERS, z. ú., o zasílání peněžní částky na účet

Název peněžního ústavu:.....

Číslo účtu:.....

Směrový kód banky:.....

Specifický symbol:.....

Datum:.....Příjmení a jméno:.....

.....

Podpis

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Při tvorbě této metodiky byly využity následující zdroje:

1. BIERNÁTOVÁ, O., SKŮPA, J. *Bibliografické odkazy a citace dokumentů dle ČSN ISO 690 (01 0197) platné od 1. dubna 2011* [online]. Brno: Citace.com, 2011 [cit. 2011-09-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.citace.com/soubory/csniso690-interpretace.pdf>>.
2. BRATKOVÁ, E. *Metody citování literatury a strukturování bibliografických záznamů podle mezinárodních norem ISO 690 a ISO 690-2: metodický materiál pro autory vysokoškolských kvalifikačních prací* [online]. Verze 2.0, aktualiz. a rozšíř. Praha: Odborná komise pro otázky elektronického zpřístupňování vysokoškolských kvalifikačních prací, Asociace knihoven vysokých škol ČR, 22.12.2008 [2008-12-30]. 60 s. (PDF). Dostupné z WWW: <<http://www.evskp.cz/SD/4c.pdf>>.
3. ČMEJRKOVÁ, S., DANE, F., SVĚTLÁ, J. *Jak napsat odborný text*. Praha: Leda, 1999. 255 s. ISBN 80-85927-69-1.
4. ČSN ISO 690. *Informace a dokumentace – Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2011. Třídící znak 01 0197.
5. DVOŘÁK, K. *Pojetí stylizačního výcviku*. České Budějovice: VŠERS, 2012. 32 s. ISBN 978-80-87472-39-2.
6. DVOŘÁK, K., PÁNA, L. *Komunikace a myšlení*. České Budějovice: VŠERS, 2008. 85 s. ISBN 978-80-86708-78-2.
7. DVOŘÁK, K., PÁNA, L. *Odborný text a myšlení studentů*. České Budějovice: VŠERS, 2010. 37 s. ISBN 978-80-87472-01-9.
8. DVOŘÁK, K., PÁNA, L. *Psaný a mluvený text ve vysokoškolském studiu*. České Budějovice: VŠERS, 2012. 42 s. ISBN 978-80-86708-54-6.
9. ECO, U. *Jak napsat diplomovou práci*. Olomouc: Votobia, 1997. 271 s. ISBN 80-7198-173-7.
10. FILKA, J. *Metodika tvorby diplomové práce*. 1. vyd. Brno: Knihař, 2002. 224 s. ISBN 80-86292-05-3.
11. FORET, M. *Marketingový průzkum*. Brno: BizBooks, 2012. 120 s. ISBN 978-80-265-0038-4.
12. FRÖMEL, K. *Kompendium psaní a publikování v kinantropologii*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci – Fakulta tělesné kultury, 2002. 57 s.
13. ISO 690: 2010. *Information and documentation – Guidelines for bibliographic references and citations to information resources*. Geneva: ISO, 2010.
14. *Jak citovat AI* [online]. Liberec: Univerzitní knihovna Technické univerzity v Liberci, 2023, 16.5.2023 [cit. 2023-08-28]. Dostupné z WWW: <<https://knihovna.tul.cz/novinky/290/detail/>>.
15. KOZEL, R., et al. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. Praha: Grada, 2011. 304 s. ISBN 978-80-247-3527-6.
16. MURDZA, K. *Sociologický výzkum*. České Budějovice: VŠERS, 2010. 114 s. ISBN 978-80-86709-91-1.
17. *Plagiátorství* [online]. Praha: Ústřední knihovna ČVUT v Praze, 2010 [cit. 2012-08-16]. Dostupné z WWW: <<http://knihovny.cvut.cz/studium/jak-psat-vskp/doporuceni/plagiatorstvi/>>.
18. SPOUSTA, V., et al. *Vádemékum autora odborné a vědecké práce*. 1. vyd. Brno: PdF MU, 2000. 158 s. ISBN 80-210-2387-2.

Autor: Dušek, J.
Název: Metodika pro tvorbu bakalářských prací VŠERS
Rozsah: 70 stran
Účel: studijní text
Rok vydání: 2023
Vydavatel: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

Tel.: + 420 386 116 811

E-mail: info@vsers.cz

WWW: www.vsers.cz

Zapsána v Obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Českých Budějovicích, oddíl
O, vložka 69
IČO: 26 03 39 09